

ახალი ტანთლები

2010 წელი, 30 სექტემბერი - 6 ოქტომბერი

ფასი 90 თეთრი

№28 (502) გამოცემის 1998 წლიდან

www.axaliganatleba.ge

კოლიტიკური გადაწყვეტილება თუ არაკომპეტენტურობის შედეგი

პროფესიული განათლების უმარტივესი განვითარებისთვის ზრუნვა, მისი ეფექტური სტანდარტებთან მიხედვით უზრუნველყოფა საპარტიო-საპროფესიო სფეროში მნიშვნელოვანი პირობებია. ამიტომაც ამ სფეროში მიმდინარე პროცესების ახსნა-განმარტება არაერთი უზრუნველყოფის უზრუნველყოფის მიზნით, ახალგაზრდობის დასაქმებისთვის პროფესიული განათლება ყველაზე ხელშემწყობი და ეფექტური გზაა. თითქმის სახელმწიფო პოლიტიკის აქტიური იმპლემენტაცია – პროფესიული განათლება პრიორიტეტულ სფეროდ გამოცხადდა, საპარტიო-საპროფესიო სფეროში მნიშვნელოვანი როლი ითამაშა პროფესიული განათლების რეფორმა და მისი განვითარების უზრუნველყოფა. ყოველივე ამის განხორციელების მიზნად გამოვლინდა, რატომ მიიღო განათლების მინისტრმა მკაცრი და დაუნდობელი გადაწყვეტილება ერთგვარად 14 პროფესიული ცენტრის ლიკვიდაციის შესახებ. ბედის ანაბარად დარჩა მთავრობის ახალგაზრდა და ასოციაციის ავტორები, რომლებიც სასო-ნარკვეტილინი ამოღებულ საბაზოებს.

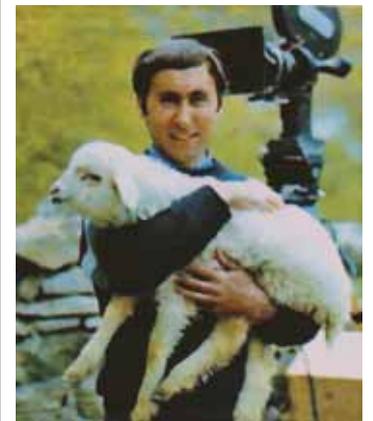
რატომ არავინ დაიცვა მათი უფლებები და თავიდანვე არ იქნა მიღებული ზომები, რომლებსაც შეეძლო ამ გადაწყვეტილების თავიდან აცილება. ასეთია ჩვენი პირველი შეკითხვა ბატონო დევის დეივიდსონთან, რომელსაც, როგორც პროფესიული განათლებისა და კვალიფიციური კადრების მომზადების მუშაკთა და სტუდენტთა პროფესიული კავშირის თავმჯდომარეს, სწორედ მათი უფლებების დაცვა ევალება.

– მართალია ბრძანდებით. მე ვაღივლები ვარ დევიდსონი ამ ადამიანების უფლებები და ვპირდებით, რომ მაქსიმალურად გამოვიყენებ ჩემ ხელს არსებულ ყველა ბერკეტს, რომ ეს უკანონო, სრულად უსაფუძვლო გადაწყ-

ვეტილება გაუქმდეს, აგრეთვე გასწორდეს ნაქტარევიდ მიღებული კანონები, რომელსაც ჩიხში შეჰყავს არა მარტო პროფესიული, არამედ უმაღლესი განათლების სფეროც.

როგორც თავად განათლებისა და მეცნიერების მინისტრი აცხადებს, ეს ქვეყნის პრემიერ-მინისტრის პოლიტიკური გადაწყვეტილება – სწორედ ასე აუხსნა მან სასწავლებლების დირექტორებს ლიკვიდაციის აუცილებლობა. იხმეს დირექტორები განათლებისა და მეცნიერების სამინისტროში, დაახვედრეს გამზადებული ტექსტები შინაარსით: „გთხოვთ, გამოათავსოთლოთ სახალხურიდან“ და უბრძანებს არ ეზრუნათ ახალი კონტინენტის მიღებაზე, რადგან ერთ თვე-

მე მინდა ჰქონდეს დედაპიწას ლურჯი თვალები!
მე მინდა ჰქონდეს ბედნიერი წუთების განცდა!

ჩემო იმედის მთვარეო

მთვარეო, მთვარის ნალო, მთაზე გადმოდევ. მალეო, სხივი მოჰფინე ქვეყანას, სინათლით გაგვანარეო. ამოფი, მტერი დავივროხე, გულს დარდი ვაფაგვარეო, დაფროხე, თავზე აგვყარე პირგამაული ლამეო: მთვარეო, მთვარის ნალო, ჩემო იმედის მთვარეო!

2 ოქტომბერი
ბოლარძი ჩოხელის
დაბადების დღა

გვერდი 3

აქ რეფორმას მიჰყვებიან

ახალ იდეა-წამოწყობას გუდავ თან ახლავს წინააღმდეგობა, აზრთა სხვადასხვაობა, თუმცა ეს მანამდე გაგრძელდება, ვიდრე რეფორმა გარკვეულ სახეს მიიღებს და ამაში არაფერია გასაჩივრი. მინ რა სინამდვილეს აპირებთ სკოლაში და რა გზებით ეცდებით გავრცელების წახალისებას, ამ თემაზე ჩვენი გაზეთი პერიოდულად მოგაზრდებს წერილებს რუბრიკით „ახალი სიბანი“.

გვერდი 5

ისევ სახელმძღვანელოების შესახებ

წლების განმავლობაში, სასწავლო წლის დასაწყისში, სახელმძღვანელოების შექმნა უზრუნველყოფს პრობლემას წარმოადგენს. მიუხედავად იმისა, რომ წელს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტრომ სოციალურად დაუცველი ბავშვებისთვის უზრუნველყო პროგრამა განახორციელა, დანარჩენი მოსწავლეებისთვის სახელმძღვანელოების ხელშეწყობა ისევ პრობლემად დარჩა. გრიფორების კონკურსის განახლებული პირობების თანახმად, წელს პირველად, სახელმძღვანელოების გარეკანზე დაიწერა ფასი, მაგრამ ვერც ამან აგვაცილა თავიდან მათი ზედმეტ ფასებზე გაყიდვა.

რა არის მიზეზი – მხალი ფასი, დევიდსონი თუ არაორგანიზებული მინორება – ამ კითხვებით მივმართეთ თბილისის საჯარო სკოლების დირექტორებს, პედაგოგებსა და მშობლებს. გამოკითხვა გავრცელდება და შევეცდებით, სახელმძღვანელოების გარშემო შექმნილი ქაოტური მდგომარეობის სრული სურათი წარმოგვიჩინოთ. გამოკითხვის დასრულების შედეგად გამოკვეთილ პრობლემებზე ამ საკითხებში კომპეტენტური ადამიანების აზრს შემოგთავაზებთ.

გვერდი 6-7

„საკვირველი კაცის“ ბიოგრაფიული დეტალები

„საკვირველი კაცი ვარ, ცოლი მყავს და არა მყავს, შვილი მყავს და არა მყავს, პენსია მაქვს და არა მაქვს“

აკაკი

გვერდი 9

მასწავლებელთა სერტიფიკაცია

მასწავლებლობის უფლების მოსაკრებლად

თანდათან იზრდება პრეზენტაციის ინტენსიური სერტიფიკაციის დღე. წლებიდან გამომდინარე მრავალი შედეგითაა დასაბუთებული. განმარტებისთვის მივყავართ მასწავლებელთა პროფესიული განვითარების ცენტრის დირექტორს გიგა მამულაშვილს.

ყველა სერტიფიცირებული პედაგოგი გახდება მენტორი?

2010-2011 სასწავლო წლისთვის მენტორებად შეირჩევიან ის მასწავლებლები, რომელთაც წარმატებით ჩააბარეს სასერტიფიკაციო გამოცდა და მიიღეს მაღალი შეფასება. ამასთან, მენტორი უნდა იყოს მოქმედი მასწავლებელი და ჰქონდეს სკოლაში მუშაობის მინიმუმ 3-წლიანი გამოცდილება. მასწავლებლის მხარდაჭერის სახელმწიფო პროგრამა განხორციელდება თბილისის, გორის, თელავის, ახალციხის, ქუთაისის, ბათუმისა და ზუგდიდის საჯარო და კერძო სკოლებში შემდეგ საგნებში: ქართული ენა და ლიტერატურა, მათემატიკა, უცხო ენები (ინგლისური, გერმანული, ფრანგული, რუსული).

არ პროცედურის გავლა იქნება საჭირო, რომ სერტიფიცირებულმა პედაგოგმა მენტორობა მოახდინოს, თუ სერტიფიცირება ავტომატურად გულისხმობს მენტორობის უფლებას?

ცენტრის მიერ სასერტიფიკაციო გამოცდაზე მიღებული შედეგების, სამუშაო გამოცდილებისა და პროგრამაში მონაწილეობის მოტივაციის საფუძველზე. მენტორებად შერჩევიან პედაგოგები გასაუბრებას გაივლიან.

რა ევალუაცია მენტორ-პედაგოგს?

ახალბედა მასწავლებლისთვის ძალიან მნიშვნელოვანია პროფესიული ხელშეწყობა პირველი ნაბიჯების დამოუკიდებლად გადადგმისთვის. მასწავლებლის პერიოდის გავლა შესაძლებლობას აძლევს დამწყებ მასწავლებელს გამოცდილი პედაგოგის დახმარებით გამოიმუშაოს მასწავლებლობისთვის აუცილებელი პრაქტიკული უნარ-ჩვევები და განიმტკიცოს ცოდნა.

მენტორი, მასწავლებლის თანამონაწილეობით, შეიმუშავებს პროგრამას, რომელიც დაწერილობით აღწერს მასწავლებლის ერთწლიანი პერიოდის მიზნებს, მასწავლებლის პერიოდის გავლის ეტაპებს, მასწავლებლისა და მენტორის მიერ განსაზღვრულ დროის განმავლობაში დასრულებული ღონისძიებების ჩამონათვალს, მასწავლებლის პერიოდის გავლის შედეგად მისაღწევ შედეგებს და სამოქმედო გეგმას. მასწავლებლობის მასწავლებლის ინდივიდუალური პროგრამა ითვალისწინებს მასწავლებლის ცოდნას, უნარებს, შესაძლებლობებსა და გამოცდილებას. ინდივიდუალური

პროგრამის საფუძველზე მენტორი უფლებამოსილია შეიმუშაოს, ერთ ან რამდენიმე მასწავლებელზე გათვლილი სამოქმედო გეგმა.

რამდენი მენტორი ეყოლება სკოლას?

სავარაუდოდ, სკოლას 2 მენტორზე მეტი არ ეყოლება, თითოეულ მენტორს კი - 4 მასწავლებელი.

როგორც 30 წლის საბუნებისმეტყველო მასწავლებელი, უკანასკნელი საბუნებისმეტყველო რეორგანიზაციის გამო, ბოლო წლებში სკოლაში არ მუშაობს, მაგრამ გაიარა სერტიფიცირება, ექნება თუ არა უფლება, მონაწილეობა მენტორის ტიტულში?

მენტორი აუცილებლად უნდა იყოს მოქმედი მასწავლებელი და ჰქონდეს სკოლაში მუშაობის მინიმუმ 3-წლიანი გამოცდილება.

გამოცდის ვერჩაბრების შემთხვევაში, რამდენჯერ აქვს პედაგოგს უფლება, განმეორებით გაივდეს გამოცდაზე და სცადოს პედი?

როგორც მოგეხსენებათ, 2014 წლამდე სასერტიფიკაციო გამოცდაზე გასვლა ნებაყოფლობითია, 2014 წლიდან კი - ყველასათვის საავტოროდ. 2014 წლამდე პედაგოგს უფლება აქვს გაივდეს გამოცდაზე რამდენჯერაც მას დასჭირდება გამოცდის ჩასაბარებლად.

2014 წლიდან, როგორც გამოცდები საავტოროდ სახეს მიიღებს, რა ბედი ეწება პედაგოგს, რომელიც გამოცდას ვერ ჩააბარებს?

მელიც გამოცდას ვერ ჩააბარებს?

პედაგოგს, რომელმაც 4 წლის განმავლობაში ვერ ჩააბარა გამოცდა თავის საგანში და პროფესიულ უნარებში, აღარ ექნება მასწავლებლობის უფლება.

2014 წლიდან კერძო სკოლებში პედაგოგებისთვისაც სავალდებულო იქნება გამოცდის გავლა?

სასერტიფიკაციო გამოცდაზე გასვლა ნიშნავს მასწავლებლობის უფლების მოპოვებას და როგორც არაერთხელ განიმარტა, 2014 წლიდან ყველა პედაგოგისთვის სავალდებულო იქნება. და თანაც, არ მგონია, კერძო სკოლებს სურდეთ ისეთი კადრების დასაქმება, რომელთაც არ გააჩნიათ სერტიფიკატი, ანუ მასწავლებლობის უფლება.

როგორც ვიცით, სერტიფიკაციის განახლების სამი ალტერნატიული გზა არსებობს. იქნება ცოტა ვრცელად მოგვითხროთ თითოეულზე. აკრედიტებული პროფესიული განვითარების პროგრამის გავლა ან პედაგოგიური/საგანმანათლებლო პროდუქტის შექმნა ხომ არ განათავსებს უფლებს პედაგოგს სასერტიფიკაციო გამოცდიდან და მას ავტომატურად განუხლებს სერტიფიცირება?

სერტიფიცირების დებულების 24-ე მუხლის მე-4 პუნქტით განსაზღვრული ვადის ამორჩევის შემდეგ პედაგოგიური საქმიანობის

გაგრძელებისათვის მასწავლებელი ვალდებულია, განახლოს მასწავლებლობის უფლება და ჩააბაროს სასერტიფიკაციო გამოცდა ან გაიაროს აკრედიტებული პროფესიული განვითარების პროგრამები და დაავრთოს კრედიტები. ამჟამად, მასწავლებელთა პროფესიული განვითარების ეროვნული ცენტრი

პედაგოგს, რომელმაც 4 წლის განმავლობაში ვერ ჩააბარა გამოცდა თავის საგანში და პროფესიულ უნარებში, აღარ ექნება მასწავლებლობის უფლება

მუშაობს „მასწავლებლის პროფესიული განვითარების სექსიონი“, რომელშიც დეტალურად იქნება ასახული ყველა ეს პროცედურა.

რამდენ წელიწადში ერთხელ განახლება სერტიფიკატი?

დებულების განახლება სავალდებულოა ყოველ 8 წელიწადში. 2011 წლიდან თბილისში, ქუთაისში, ქობულეთში, ზუგდიდსა და კატერინოპოლისში მასწავლებლის სახლში, რომელიც ძირითადი მიზანი მასწავლებელთა კვალიფიკაციის ამაღლების ხელშეწყობა იქნება.

მასწავლებლის სახლი განათავსდება სფეროს მუშაკების, მასწავლებლებისა და სკოლების დირექტორების შეხვედრების ადგილად და სწავლა-სწავლების პროცესთან დაკავშირებული ინფორმაციების ურთიერთგაცვლის საკუთარ ადგილზე იქნება.

ესაუბრა მამა შიშინი

მენტორი აუცილებლად უნდა იყოს მოქმედი მასწავლებელი

მენტორი მასწავლებლები შეირჩევიან მასწავლებელთა პროფესიული განვითარების ეროვნული

საბარტელოს სკოლის, პავლე სხვას და პავლე-პავლის ფსიქოლოგთა, ეპიტა და ეპიტაონა ასოციაციის, ნერვი და საბარტელოს თეატრის, შუნიკის, პინოსა და ძორაგრაფიის სახელმწიფო მუზეუმი, მოსწავლე-ახალგაზრდოელები მოსუნიკსადმი პატივისცემის იღობს ჩანერგვის, საბარტელოსი სამთავრობის უფროსი ტრადიციის შენარჩუნების პროგრამის, სთხანალო საზოგადოებრივი აზრის ფორმირების მიზნით, პავლე-პავლეს ემსოვიციის: „მოსუნიკის სახე ქართულ ქინოსა და თეატრში“ პარალელურად, საბარტელოს საჯარო სკოლაში, უფრო და გზავნელოგრაფიულ პავლე-პავლეს საზოგადოებრივ დანახეაულებავში, უფროსი სახელმწიფოებავსა და პავლე-პავლეს აცხადავან მოსწავლეთა, სტუდენტთა და სკოლაგადი ასაკის პავლე-პავლეს შიმოქმედავით ქონაქრსს: „საუქმეთსო მონახეპარი მოსუნიკის და მოსუნიკებულობის თეავაზა“

საორინტაციო თეავატიკა:

- „მე ვარდასრულვარ, სიხერე მჭირს...“
- „ბერეკატი ვარ, ნუ მომკლავ...“
- „დიდელები და შვილიშვილები“
- „ყველა დაგბერდებით!...“

გილივაზ მოსწავლეთა და სტუდენტთა ნაშრომები:

- ლიტერატურისა და ხელოვნების ნებისმიერ ჟანრში, ნებისმიერი ფორმით: პროზა, პოეზია, დრამატურგია, ლიტერატურულ-კრიტიკული თხზულება;
- სახვითი ხელოვნება (ნახატი, ნაქარტი, ქანდაკება და ა.შ.);
- მუსიკალური ნაწარმოები, მუსიკალური ნომერი;
- ლიტერატურულ-მუსიკალური კომპოზიცია;
- სექტაკალი, ქორეოგრაფიული ნომერი, პანტომიმ;
- ფოტო და კინონამუშევარი;
- ფურნალისტური ნაშრომი: გაზეთი, სტატია, ნარკვევი; ფოტო, რადიო და ტელევიზიული, ასევე, სამეცნიერო ნაშრომი ან გამოგონება მეცნიერებისა და ტექნიკის ნებისმიერ დარგში.

გილივაზ სალოგადი ასაკის პავლე-პავლეს შიმოქმედავა

პავლე-პავლეს ცხადავა ქონაქრსი „საუქმეთსო სოსილური პროექტი ხანდაზმულთა საქითხევაზა“

ნაშრომები შეფასდება კომპეტენტური ჟურის მიერ

მასალაში მოგვანოვით 2010 წლის პოლოგადი

ცალკეულ ნომინაციებში გამარჯვებული ავტორები, პედაგოგები, ნამუშევრები, ნომრები დაჯილდოვდება გამოფენის გახსნის ცერემონიაზე. გამოცემა კატალოგი და ნაშრომთა კრებული.

ასოციაცია და მუზეუმი იხიბენ სოსილურ პროექტების ფინანსური მხარდაჭერისთვის. შემოგვიერთდით, ვისთვისაც გასულია ზემოსხენებული იდეები!

ასოციაცია „ნერვი“, აღნიშნული პროექტის ფარგლებში, საქართველოს ტელევიზიის სთავაზობს გადაცემათა ციკლს: „დიდელები და შვილიშვილები“, - ცნობილი ბები-პაპების და შვილიშვილების მონგევა, ასევე, სოფლის ოჯახების გაცნობა; კომპეტენტურ სტუმრებთან დისკუსია საჯარო ციციკი-და ფსიქოლოგიის საკითხებზე, ეროვნული და მსოფლიოს ხალხთა ტრადიციებზე; სოციალური თემების გაშუქება.

მასალაში შიმოქმედავა მოსწავლეთა

ფოსტით შიმოქმედავა მისამართში

გარდაბნის რაიონის სოფელ მარტყოფის N 2 საჯარო სკოლა, ან მოგვანოვით მისამართზე (თბილისში), რომელსაც გაზეთის უახლოეს ნომერში შემოგვანოვით.

ტელეფონი: 890 - 22 - 36 - 78 ; 895 - 677 - 677

ელფოსტა: tamarsn.nergi@mail.ru

პროექტის ავტორი: თამარ შოშიაშვილი, ასოციაციის „ნერვი“ პრეზიდენტი.

მწვანე თემა

პოლიტიკური გადაწყვეტილება თუ არაკომპეტენტურობის შედეგი

პირველი გვერდიდან

ერთ-ერთ ბოლო შეკრებაზე განათლების მინისტრმა მითხრა, რომ მზადდებოდა საკითხი პროფესიულ განათლებაში ჩასატარებელი რეფორმების შესახებ, ამ თემაზე მას

„დაეკლოს (ჩამოთვლილი რაიონები) საგანმანათლებლო რესურს-ცენტრების უფროსებს სალიკვიდაციო კომისიების შექმნა და ხელშეწყობა“;

შესამე პუნქტი - „ა) სალიკვიდაციო კომისიებმა 2010 წლის 15 სექტემბრამდე უზრუნველყონ (კვლავ

ბრძანებაში წერია, მარტო კომპეტენტურობის კი არა, უპასუხისმგებლობის, აბუნად ადგების ნიშნითა. სამწუხაროდ, ასეა.

როგორც ირკვევა, 14-ვე სასწავლებლის დირექტორმა და მათ შორის თქვენც ავგისტოს დასაწყისში იცოდით მოსალოდნელი ლიკვიდაციის შესახებ

- დიბ. შე შევხვდი კიდევ ბატონ დიმიტრის, ვისაუბრეთ ამ თემაზე. ბევრი ჩემი არ გუშენტი, თუ რატომ არ შეიძლება ამ გზით წასვლა, მან მიიღო და ერთობლივი კომისიის შექმნაზეც დამთანხმდა. მითხრა, რომ კომისიამ ქალბატონ ლალი ებნათიძეს ჩართა. 14-ვე სასწავლებელს ვეწვეოდით, გავცინობოდით თითოეულის მდგომარეობას, შევხვედებოდით ადგილობრივ ხელი-სუფულებას, მოსახლეობას, რის საფუძველზეც დაინერგებოდა ერთობლივი დასკვნა და მოლოდინის შემდეგ მიიღებდა სამინისტრო საბოლოო გადაწყვეტილებას. როცა ქალბატონ ლალის დაურეკე, რათა კონკრეტული გადაწყვეტილება მიგველო, სად როდის წავიდოდით, მიხასუბა, რომ ახლა პანსიონატების ლიკვიდაციით არის დაკავებული და შემდეგ შევხვებულაში გადის. არ ვიცი, მან არ შესასრულა მინისტრის დავალება თუ ასე იყენებოდა პარაკეტული, მაგრამ ჩემი და ბატონ დიმიტრის შეთანხმება კიდევ ერთხელ არ შესრულდა.

სუხოზა: „მიზანშეწონილად მიმაჩნია პროფესიული ცენტრების ლიკვიდაციის საკითხი შესწავლილ იქნას ადგილებზე განათლების სამინისტროსა და პროფესიული განათლების პროფკავშირის ერთობლივი კომისიის მიერ, რომლის მასალებიც გახდება საფუძველი აღნიშნული ორგანიზაციების შემდგომი ფუნქციონირების საკითხის გადაწყვეტილას“. დაახლოებით ამავე მიზნარსაც ასევე პასუხებიც.

არც ერთი სასწავლებელი არ იმსახურებდა ლიკვიდაციას. ბუნებრივად ვიფიქრებ, რომ არის სასწავლებლები, სადაც სწავლისთვის ყველა პირობაა. მაგალითად, კაზრეთის პროფესიული ცენტრი, თითქმის, 50 წელია ფუნქციონირებს და ძირითადად, სამთო-გამამდიდრებელი კომბინატისთვის ამზადებს სპეციალისტებს. სანარმოში 40%-ზე მეტი სწორედ სასწავლებლის კურსდამთავრებული მუშაობს. ისეთი ბიბლიოთეკა აქვთ, ბევრ უნივერსიტეტს შეუძრება. ძალიან დიდი ავტორიტეტითაც სარგებლობს რეგიონში; 120 განცხადება უკვე მიღებული ჰქონდა, როცა დირექტორი სამინისტროში დაიბარეს და მიიღება აუქციონერი. ნ. ნიკოლაძის სახელობის დიდი ჯიხაშის პროფესიული ცენტრში 183 სტუდენტი ირიცხებოდა, ლიკვიდაციამდე, სექტემბრისთვის 250-მდე ახალი განცხადება უკვე ჰქონდა მიღებული. მაგალითად პროფესიული ცენტრი „მთელი სივრცის განვითარება“ უკვე ჰქონდა მიღებული. აქ 14 სპეციალობაში ამზადდებდნენ ახალგაზრდებს; რუსთავის „იმედში“ 18 ჯგუფში 350 სტუდენტი სწავლობდა და 500-მდე ახალგაზრდას განცხადება ჰქონდა დაწერილი. ბევრ უმაღლეს დანტესტულს არ ექნება ისეთი ქიმიის ლაბორატორია, როგორც ამ სასწავლებელს აქვს. აქ სხვა სპეციალობებსაც ასევე უმაღლესი დანტესტული აქვთ. აქ სხვა სპეციალობებსაც ასევე უმაღლესი დანტესტული აქვთ. აქ სხვა სპეციალობებსაც ასევე უმაღლესი დანტესტული აქვთ. აქ სხვა სპეციალობებსაც ასევე უმაღლესი დანტესტული აქვთ.

სრული პასუხისმგებლობით შეიმძლია ვითება, რომ ჩადენილია სასწავლო პროგრამის დანაშაული ძველსა და ხალხს წინაშე, არა მარტო იმიტომ, რაც 14 სექტემბრის ბრძანებით მოხდა, არამედ ის გზა და მიგართულება არასწორი, რითაც პროფესიული განათლების სისტემა მიუხედავად არაკომპეტენტურ აღაშენა.

ჩემთან შეხვედრა და საუბარიც სურდა, რის შემდეგაც საბოლოოდ ჩამოყალიბდებოდა ჩასატარებელი რეფორმები. ამით დასრულდა ყველაფერი, არც ჩემთან შეხვედრა ისურვა ბატონმა შაშკინმა და აღარც დარბაზის სხდომა მოუწვევია. არადა ჩვენ განათლების სამინისტროს სოციალური პარტნიორები ვართ, პროფესიული განათლების ნაწილი. ცნობილია ევროკავშირის ელჩისთვისაც, რომელთანაც საქმიანი ურთიერთობები გვაქვს და რომელიც დაინტერესებულია ამ სფეროს განვითარებით. სწორედ ბატონი პერ ეკლუნდი ანერს ზელს ჩვენ ქვეყანასთან გაფორმებულ მემორანდუმს და აქედან გამომდინარე, ინტერესით ადევნებს თვალს მიმდინარე პროცესებს.

ჩამონათვლი) სასწავლებლების თანამშრომელთა კანონმდებლობით დადგენილი წესით გათავისუფლება;

ბ)... ბალანსზე რიცხული ფულადი სახსრების დებიტორულ-კრედიტორული დაგალიანებების სრული ინვენტარიზაცია, სალიკვიდაციო ბალანსის შედგენა, ასევე ცენტრების ბალანსზე რიცხული უძრავი, მოძრავი სახელმწიფო ქონების ინვენტარიზაცია და შედეგების საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტროს ეკონომიკური დეპარტამენტში წარმოდგენა;

გ) საარქივო მასალების დამუშავება და უფლებამოსიან ცხელ საჯარო სამართლის იურიდიული პირების-

„კულტურული მრავალფეროვნება წარმოადგენს ევროპის უნივერსალურ ძირს. ადგილობრივი თავისებურებისა და ტრადიციების გათვალისწინებით, მათ შორის, განათლების სფეროში, ყველა ადგილობრივი ორგანიზაციის, ადამიანების არ იყენონ იძულებული ადგილობრივი ტრადიციის დასაცავად“.

თვის გადაცემა,“ და ა.შ. სულ 11 პუნქტია. აქედან მე-8 ავალეხს ზოგადი და პროფესიული განვითარების დეპარტამენტს, უზრუნველყოს ბრძანების მინიჭება შესაბამისი პირობებისათვის, რაც არ შესრულებულა და რაც ყველაზე ადვილი შესასრულებელი იყო, 15-მდე თუ არა დღემდე მაინც. ბრძანება არც სამინისტროს ვებგვერდზე გამოქვეყნებულა. შე ვამბობ, რომ პროფესიული განათლების სისტემაში შექმნილი კრიზისი ამ დარგის მესვეურთა არაკომპეტენტურობის შედეგია, მაგრამ ის, რაც 14 სექტემბრის

ამის შემდეგ თავად შევისწავლე ადგილებზე ვითარება, ხელთა მაქვს გამგებლების, თუ საკრებულოს თავმჯდომარეების, როგ შეძლებდნენ დეპუტატების ნეროლი, სადაც მინისტრს პროფესიონის სასწავლებლების არსებობის აუცილებლობას უსაბუთებენ, თუმცა იქვე მოითხოვენ, რომ მათ შენახვას ადგილობრივი ბიუჯეტი ვერ შეძლებს და სახელმწიფოსგან ითხოვდნენ დასაბრუნებას; გარდა ამისა მივამარტე პარლამენტის თავმჯდომარესა და მის ყველა მოადგილეს. იმ, მაგალითად, ბატონი ფრიდონ თოდუა მზა-

ბატონ დენის, რა უდევს საფუძვლად ბრძანებას 14 სასწავლებლის ლიკვიდაციის შესახებ, იქნებ მთავრობის რაიმე დადგენილება ან ნორმატიული აქტი...

- არ არსებობს საქართველოს პრემიერ-მინისტრის მიერ ხელმოწერილი არავითარი დოკუმენტი, რომელიც შეიძლება ამ ბრძანების საფუძველი ყოფილიყო. თავად ბრძანებაში მითითებულია, რომ 14 სექტემბრის ბრძანება გამოცემულია განათლების მინისტრის 10 სექტემბრის №86-6 ბრძანების საფუძველზე და მისი მიზანარს მართლაც ცალკე საუბრის თემაა. პირველი პუნქტი, სადაც ჩამოთვლილია ლიკვიდირებული სასწავლებლები, მოაგრდება ფრაზით: „ლიკვიდაციასთან დაკავშირებული ღონისძიებები დასრულდეს 2010 წლის 15 სექტემბრამდე“, მეორე პუნქტი -

დიდი ჯიხაშის პროფესიული სასწავლო ცენტრი

წინამძღვრანთაპარის პროფესიული ცენტრი მარტო სასწავლებელი კი არა, კულტურული ძეგლია, რომლის მოვლა-პატრონობა, შენახვა, რეაბილიტაცია, კონსერვაცია, მონუმენტული ძეგლის მფლობელის ვალდებულებაა, რადგან იგი ორი დიდი მოვლა-პატრონის, ილია ჭავჭავაძისა და ილია წინამძღვრანის სასწავლებლებსა და მათს მფლობელს აკისრებული აქვთ.

იძულებულია დატოვონ მშობლიური ქალაქი ან სოფელი ხარისხიანი განათლების მისაღებად“. განათლებისა და მეცნიერების მინისტრის №700 ბრძანებით სწორედ ეს ერთ-ერთი უპირველესი უფლება დაირღვა. რაც შეეხება თქვენს შეკითხვას, სრული პასუხისმგებლობით შეიმძღვრება ვითქვა, რომ ამ თვალსაზრისით

განსაკუთრებით მინდა ხაზგასმით გამოვიწინაწინამძღვრანთაპარის პროფესიული ცენტრი და ვთქვა, რომ ის მარტო სასწავლებელი კი არა, კულტურული ძეგლია, რომლის მოვლა-პატრონობა, შენახვა, რეაბილიტაცია, კონსერვაცია, მონუმენტული ძეგლის მფლობელის ვალდებულებაა, რადგან იგი ორი დიდი მოვლა-პატრონის, ილია ჭავჭავაძისა და ილია წინამძღვრანის სასწავლებლებსა და მათს მფლობელს აკისრებული აქვთ.

გაგრძელება მეორე გვერდზე

მწავრა თემა

პოლიტიკური გადაწყვეტილება თუ არაკომპეტენტურობის შედეგი

მესამე გვერდიდან

შემდგომი განვითარებისათვის ზრუნვა არა თუ სახელმწიფოს, თითოეული ქართველის ვალია, რადგან იგი ორი დიდი მოღვაწის, ილია ჭავჭავაძისა და ილია წინამძღვროვილის სახელებთანაა დაკავშირებული. სასწავლებელი 350 ბავშვზეა გათვლილი, აქვს სპორტული მოედნები, მის მფლობელობაშია 22 ჰექტარი მიწა, აქედან 8 ჰა სავარგულოა, საფუძველი ჩაეყარა მესაქონლეობის განვითარებას, გეგმაში ჰქონდათ ფუტკრის მოშენება, დარგულია 4500 ძირი მუხა, 300 ძირი კაკალი, 80 ძირი პავლოვანია, ცაცხვი... ახალ სანერგეში ბევრი ევროპული ჯიშის მცენარესაც ახარებენ. აი, ასეთი სასწავლებლის 150 სტუდენტი და 40 თანამშრომელი (18 პედაგოგი) დღეს სრულიად სასწრაფო ვითარებაშია, გადარჩენის გზებს ეძებენ.

15 სექტემბერს კარეთის პროფესიულ სასწავლო ცენტრში მოხდა აღსაზრდელების სასწავლებლის კარი დაკეტილი დახვდით და უკან მოუწიათ გაბრუნება

ალბათ სხვა ლიკვიდებული სასწავლებლებიც ექნება რაღაც გამოსავალი, თუკი არსებობს ასეთი.

გამოსავალი ყოველთვის არსებობს, მთავარია, სურვილი იყოს. დღეს მდგომარეობით, სრული პა-

მიერ-მინისტრის თავმჯდომარეობით და ერთი სხდომაზე არ ჩატარებულა, შემუშავებული პროფესიული განათლების განვითარების მუხალეური სტრატეგია და აბსოლუტურად მიუღებელია დაუხვეწავი და შესაცვლელია თითქმის ყველა პუნქტი, დღემდე არც ერთ პროფესიულ სტანდარტს, რომლის საფუძველზე შეიქმნებოდა პროფესიული საგან-

აქეთ და არც პრაქტიკული გამოცდებით. სამაგიეროდ, ასეთი აღმართები გვაქვს ჩვენ. ისინი ამ საქმის ნამდვილი პროფესიონალები არიან. სამინისტრომ უნდა მიიღოს ეს ხალხი და გამოიყენოს მათი ცოდნაც და გამოცდებაც. აი, მაშინ ნამდვილად იქნება შედეგი, თორემ თუ ევროკავშირის ექსპერტის სისტემაში შექმნილი დღევანდელი ვითარების მიხედვით გააკეთებენ დასკვნებს, დამერწმუნეთ, ჩვენი თვის საშუალოდ, შესაძლებელია, დაფინანსება მაშინვე შეწყდეს, არადა დარჩენილი 13 მილიონი ევრო ის თანხაა, რომლის მიზნობრივად დახარჯვის შემთხვევაში, ნამდვილად განხილვა შეესაბამება დასკვნის სტანდარტის შესაბამისი, რაც ამავდროულად ქვეყნის ეკონომიკურ წინსვლაც გულისხმობს.

ლიტიზირებული ხდება. თუ რაღაც არ შეიცვალა, ალბათ, ვითარება კიდევ გართულდება და ხელშემწყობი ისევე არაკომპეტენტურობა იქნება. ამაში კიდევ ერთხელ დამარწმუნა გუშინწინდელმა პარლამენტის სხდომაზე, როცა ერთ-ერთი დეპუტატის მოთხოვნას შეეჭმნას სპეციალური კომისია საიუბის შესწავლისთვის, განათლების კომიტეტის თავმჯდომარის მოადგილემ უპასუხა, ამ სასწავლებლების მდგომარეობა შესწავლილია და ცვლილებები ოპტიმიზაციის ფარგლებში განხორციელდა, თან დასაძინა, ჩვენ კი არ ვაქტივობთ, არა-რეც უნდა იყოს ის და ხელი შეეწყოს საპარლიამენტო ალტერნატივით. ამ პასუხის პირველი ნაწილი, უზარალოდ, ტყუილია, ხოლო მეორე ნაწილი, კაჭრეთისა და ფოთში სასწავლებლები 30 წელზე მეტია არსებობს. შენებაში კი, ალბათ, იმას გულისხმობს, რომ ორ მათგანში სარემონტო და მიმუშევრები სა-მუშაოები მიმდინარეობს, იგივე განხორციელდება ფოთშიც მომავალ წელს.

მოინახოს გამოსავალი. პირველი ნაბიჯი კი მინისტრისა და ამ საქმის პროფესიონალების შეხვედრა და ისევე არაკომპეტენტურობა იქნება. ამაში კიდევ ერთხელ დამარწმუნა გუშინწინდელმა პარლამენტის სხდომაზე, როცა ერთ-ერთი დეპუტატის მოთხოვნას შეეჭმნას სპეციალური კომისია საიუბის შესწავლისთვის, განათლების კომიტეტის თავმჯდომარის მოადგილემ უპასუხა, ამ სასწავლებლების მდგომარეობა შესწავლილია და ცვლილებები ოპტიმიზაციის ფარგლებში განხორციელდა, თან დასაძინა, ჩვენ კი არ ვაქტივობთ, არა-რეც უნდა იყოს ის და ხელი შეეწყოს საპარლიამენტო ალტერნატივით. ამ პასუხის პირველი ნაწილი, უზარალოდ, ტყუილია, ხოლო მეორე ნაწილი, კაჭრეთისა და ფოთში სასწავლებლები 30 წელზე მეტია არსებობს. შენებაში კი, ალბათ, იმას გულისხმობს, რომ ორ მათგანში სარემონტო და მიმუშევრები სა-მუშაოები მიმდინარეობს, იგივე განხორციელდება ფოთშიც მომავალ წელს.

ასეთი მიდგომით საქმე უფრო გამწვავდება. განათლების სამინისტროსთან ერთად სასწრაფოდ უნდა

უფლება არ გვაქვს ახალგაზრდების ბაილი მინი-პულირების, ისევე გვერდითი ფუჭი მესაქონლეობის ჩაგვართვა. სხვის მავალზე მაინც ვინსაძვლოთ, თორემ დიდი დრო არ დასჭირდება ახლა ჩაფინილი შვიდწლიანი, დანაშაულებად ან სისულელედ მიიჩნეოს...

სუხსიმგებლობით შემოიღია ვთქვა, რომ ჩადენილია სახელმწიფოებრივი დანაშაული ქვეყნისა და ხალხის წინაშე, არა მარტო იმიტომ, რაც 14 სექტემბერის ბრძანებით მოხდა, არამედ ის გზა და მიმართულება არასწორი, რითაც პროფესიული განათლების სისტემა მიჰყავთ სრულიად არაკომპეტენტურ ადამიანებს. ერთი წელია, შექმნილია ეროვნული პროფესიული საბჭო პრე-

მანათლებლო პროგრამა. არადა ამის გარეშე კურსდამთავრებული დილომის ვერ მიიღებს, ეს ევროკავშირის მოთხოვნაა. საშუალო ისაა, რომ სამინისტროში დღეს არ არსებობს ადამიანი, ან ადამიანთა გჯგუფი, ვისაც ამის გაკეთება შეუძლია. მათ არ იციან ეს სისტემა, არასოდეს უშუშავიათ პროფესიული განათლების არც ერთ ეროვნულ, არც თეორიულ ცოდნა

ბოლოს მინდა ვთხარათ, რომ ძალიან ნევატორია საზოგადოების დამოკიდებულება ამ სასწავლებლების ლიკვიდაციის გამო. როგორც ვიცი დარჩენილი 20 სასწავლებლის დირექტორებსაც, ამჟამად, სამინისტროში იბარებენ და შტაბების 20%-იან შემცირებებს ავალდებენ. საკითხი თანდათან პო-

დაიწყოს ახალი სასწავლო წელი

გვესაუბრება რამაზ ხაჭაპურიძე, ამბროლაურის მუნიციპალიტეტის რეაბილიტაციის უზრუნველყოფის უფროსი

ახალი 2010-2011 სასწავლო წლის დაწყებას ამბროლაურის მუნიციპალიტეტის საჯარო სკოლები მთელი რიგი საბიუჯეტო შეხვედრებს მიმდინარე სასწავლო წლიდან, ისევე როგორც ყველაზე შემოვიდა ახალი საგნები: ინფორმაციული და საკომუნიკაციო ტექნოლოგიების სწავლება | კლასიდან დაიწყება, ასევე, სავალდებულო გახდა: ისტ-ის სწავლება V კლასიდან, ხოლო სამოქალაქო თავდაცვისა და უსაფრთხოების - მე-4, მე-8 და მე-12 კლასებში; ფიზიკულტურის გაკვეთილები გარდაიქმნა სპორტის გაკვეთილებად; საბიუჯეტო შემოღების ახალი საგნები - ამსოფლიო კულტურა და ქართული ცეკვის გაკვეთილები.

რიცხული აბიტიურენტების 30- მა პროცენტმა სხვადასხვა სახის დაფინანსება მიიღო. ყოველ წელს მუნიციპალიტეტის საჯარო სკოლის მოსწავლეები საქმიად წარმატებით მონაწილეობენ საგნობრივ ოლიმპიადებში, სასწავლო-შემოქმედებით კონფერენციებზე და სხვადასხვა სახის კონკურსებსა თუ სპორტულ ღონისძიებებში.

სასწავლო ბაღში გამოყოფილია საათები საატესტაციო გამოცდებისთვის; I-IV კლასებისთვის მოშადადა სადამრიგებლო საათების პროგრამა. პირველად დამტკიცდა საჯარო სკოლებისათვის სამშატრო განრიგები. ასე რომ, ახალი სასწავლო წლიდან საჯარო სკოლების პედაგოგებს, მონაწილეობის სწავლება | კლასიდან დაიწყება, ასევე, სავალდებულო გახდა: ისტ-ის სწავლება V კლასიდან, ხოლო სამოქალაქო თავდაცვისა და უსაფრთხოების - მე-4, მე-8 და მე-12 კლასებში; ფიზიკულტურის გაკვეთილები გარდაიქმნა სპორტის გაკვეთილებად; საბიუჯეტო შემოღების ახალი საგნები - ამსოფლიო კულტურა და ქართული ცეკვის გაკვეთილები.

გასულ სასწავლო წელს, საგნობრივ ოლიმპიადებში გამარჯვება 7-მა მოსწავლემ (6 მოსწავლე - №1 საჯარო სკოლის და 1 - №2 საჯარო სკოლის), რომლებმაც ინგლისური ენის შემსწავლელ ბანაკში დაისვენეს. სასწავლო-შემოქმედებით კონფერენციებში გამარჯვებისთვის რაიონის საჯარო სკოლების 84 მოსწავლე და 10 მასწავლებელი დაჯილდოვდა, ამბროლაურის №1 სკოლის 3 მოსწავლე გოგონა საქართველოს მოსწავლე გოგონათა ფეხბურთის ნაკრებში შეყვანილი.

გვემარჯობა და მიმდინარეობს სასკოლო შენობების რეაბილიტაცია და ახალი ინვენტარის სკოლების აღჭურვა, კომპიუტერების შექმნა და ა.შ. მიმდინარე წელს ნაწილობრივ რეაბილიტაცია ჩატარდა ამბროლაურის №1, ბუგულუის და ურავის საჯარო სკოლებს. ამჟამად რეაბილიტაცია უტარდება ამბროლაურის №2 საჯარო სკოლის სპორტულ კომპლექსს.

ამბროლაურის რაიონში 21 საჯარო სკოლა ფუნქციონირებს. 10 საშუალო და 11 საბაზო სკოლაში 1268 მოსწავლე სწავლობს, მიმდინარე სასწავლო წელს 80 პირველკლასელი გვაქვს. სწავლა-აღზრდის საქმეს 350 პედაგოგი და ადმინისტრაციული-ტექნიკური პერსონალი ემსახურება. ამბროლაურის მუნიციპალიტეტის საჯარო სკოლებიდან ეროვნულ გამოცდებზე 86 კურსდამთავრებული დარეგისტრირდა. ბარეირი გადალახა და უმაღლეს სასწავლებელში სწავლას აგრძელებს 52 სტუდენტი - 60.4%, მათგან 100% - იანი დაფინანსება 2-მა (ორვეს №1 საჯარო სკოლის მოსწავლეს) მოიპოვა, 50%-იანი - 5-მა და 30%-იანი - 7-მა, ე.ი. ჩა-

ამბროლაურის მუნიციპალიტეტის №2, ნიკორწმინდისა და ველევის საჯარო სკოლების 4-მა მოსწავლემ გამარჯვება განათლებისა და მეცნიერების სამინისტროს მიერ ორგანიზებული კონკურსში „რუსული ოკუპაციის კვირეული“. მათი ნაშრომები შეტანილია სპეციალურ ფურხანში. ვმონაწილეობდი კალიგრაფიის კონკურსში, ასევე, გოგი დილიძის სახელობის ხალხური სიმღერის ფესტივალში.

ამბროლაურის №1 საჯარო სკოლის მე-10 კლასის 4 წარჩინებულ მოსწავლეს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტრომ საწუქრად კომპიუტერები გადასცა.

აქტიურად ვართ ჩართული პროექტში „ასწავლე და ისწავლე საქართველოსთან ერთად“. 6 სკოლისათვის, სადაც ინგლისური ენა ისწავლება, გაკეთდა განახლები ინგლისურენოვანი მოხალისის მისაღებად. უცხოელი პედაგოგები, ადგილობრივებთან ერთად, ჩაერთებებიან ინგლისური ენის სწავლების პროცესში და ადგილობრივ ოჯახებში იცხოვრებენ. ამ მიზნით, უკვე შემრჩეული ოჯახები, სადაც მათ მუშაობისათვის ნორმალური პირობები ექნებათ. მზად ვართ მათ დასახვედრად.

გრანდიოზული პროექტი განხორციელდა სოციალურად დაუცველი ოჯახების ბავშვებისთვის. 500-მა მოსწავლემ, სოციალურად დაუცველი ოჯახებიდან, საწუქრად მიიღო სასწავლო სახელმძღვანელოები, რომლებიც მათთვის განათლებისა და მეცნიერების სამინისტრომ შეიძინა.

ბოლო წლებია, საჯარო სკოლებს ზამთრის სეზონის ნორმალურად ჩატარების პრობლემები არა აქვთ, დეფიციტური სკოლებისთვის თანხების გამოყოფას განაულებს და მეცნიერების სამინისტრო უზრუნველყოფს.

ესაუბრა მამა ჭიჭინაძე

ახალი სახანი

აქ რეფორმას მიჰყვებიან

წელიწადიდან სანაწარმო წელს სკოლები მრავალი სიხარულით შეხვდნენ. ერთ-ერთი ჩვენი თარგმანისთვის ასე ნაწინაო ვიზუალურად გააქვეყნებინა უკანონოებზე - ახირიან წინადადებას სკოლების ბაკავითილი იქნება, რომელიც ვინ-რომ სავსებითაა მიზანმიმართული იქნება. ახალი რეფორმით, სკოლებს უფლება ექნებათ, თავიანთი პრაქტიკული სახეობები, მათი ხელისუფლების განხორციელებაში მონაწილეობა მიიღონ.

ახალი რეფორმის მიზანმიმართული იქნება, ახალი სკოლებს უფლება ექნებათ, თავიანთი პრაქტიკული სახეობები, მათი ხელისუფლების განხორციელებაში მონაწილეობა მიიღონ.

როგორც სკოლის დირექტორმა **მისტიკ მინდაძემ** ვითხრა, საჯარო სკოლაში სამი მინიმალური სახეობიდან აქვეყნებენ ისეთ სახეობებზე გააკეთეს, როგორც რომ არ დაჩაგრულიყვნენ - კალათბურთი, ხელბურთი, ფრენბურთი. თუმცა, ეს იმას არ ნიშნავს, რომ სხვა სახეობებზე არ ნიშნავს. სკოლაში ფართოდ წარმოდგენილი ფუნქციური, რაბი, მაგიდის ჩოგბურთი, მძლეოსნობა, მშვილდოსნობა, კლდეზე ცოცხა, ნლეულს კი მათ ტყვიის სროლაც დაემატება...

სკოლის გაკვეთილები ფუნქციურად რამდენიმე ჯგუფადაა დაყოფილი. საწყის საფეხურზე, ანუ I-III კლასებში ჩვეულებრივი გაკვეთილის ფორმატი ტარდება, ძირითადად აქვეყნებენ კი სათამაშო ხასიათზე გადატანილი. უფრო ხასიათზეა რომ ვთქვათ, ესაა ამინარული სტარტების მსგავსი ვასარობის თამაში-გაკვეთილი, რომელიც ზემოწინათ აღვნიშნეთ. პრიორიტეტული სახეობების ელემენტები შედის. მაგალითად, ასევე კალათბურთის, ფრენბურთის თუ ხელბურთის ბურთით, რითაც პატარები, თანდათან, გაეცნობიან ამ სახეობებს...

ამ ტარზე სკოლის გაკვეთილის რიგობის მნიშვნელობა არ ენიჭება - ცხრილში შეიძლება პირველზეც იყოს ჩასული, მაგრამ მეორე საფეხურზე - IV-V კლასებში ბოლო გაკვეთილად მოთავსებული. ამასთან, თუ ამინდე ხელს უწყობს, გრაფიკა შედგენილი და ბავშვები თბილისის მიმდებარე დასახლებულ ტერიტორიებში, მისი ტბა, ბოტანიკური ბაღი, ვაკის პარკი. ესაა საღამო ტრინის და არა საექსკურსიო ღონისძიება, სადაც მოსწავლეები პირველად აღვნიშნეთ ტერიტორიის მიმართ, იქ კი დასახული გეგმები იმყოფება აღნიშნული თუ თამაში. სპორტული გარდა, ამგვარ გასვლას შემეცნებითი მნიშვნელობაც ენიჭება - აქ პარალელური კლასების ბავშვები არიან, რომლებიც სწავლებენ ერთმანეთში კონტაქტს, ანუ ეს უკვე სოციალური სფეროა, გადაინა ადაპტაციას უცხო გარემოსთან...

შესამე საფეხურზე, VI კლასში - ასევე ჩვეულებრივ ცხრილში სავაკეუთილი საგნად ანაწილდა ხელბურთის ასწავლანი, მომდევნო ტრეპზე კი, ზედა კლასებში ისევ ბოლო

გაკვეთილად მოთვლებული. თან აქ ერთი პრინციპიცაა - გაკვეთილი რამდენიმე პარალელურ კლასს ერთად უტარდება. ეს უფრო ფუნქციურია იმდენად, რომ მასწავლებლებს შეუძლიათ, ვთქვათ, გოგონები ცალკე ამეცადინონ, ბიჭები - ცალკე. ამასთან, მოზარდებს მოეცადათ ცეზრდებთ, როცა არა მხოლოდ თანამოსწავლეს, არამედ სხვასაც ეჯობებიან.

(ცალკეული გაკვეთილების გვერდით, სკოლაში, მთელი წლის განმავლობაში ტარდება ტურნირები ხუთივე სათამაშო სახეობაში - ფუნბურთი, რაბი, ხელბურთი, ფრენბურთი, კალათბურთი... სკოლისთვის საკმაოდ სპეციფიკურია სპორტის გაკვეთილების მართვა და შესრულება, ანუ ამ დღეს სხვა გაკვეთილები არ ტარდება, რაც უფროსკლასელებზეც ვრცელდება. დირექციას კანონი უფლებას აძლევს, ექვსდღიანი სასწავლო კვირა ჰქონდეს და მათაც ასე გადაწყვიტოს, ოღონდ არა მთელი დღე, არამედ 3-4 საათი. როგორც მიხილეთ, მიმდებარე ვითარება, ამგვარ მიდგომას ჯერ მშობელთა მხრიდან წინააღმდეგობა არ მოჰყოლია. ოღონდ ამ შემთხვევაში, თუ ამინდი ხელს არ უწყობს ბუნებაში გასასვლელად, ტურნირი სკოლის დარბაზში ტარდება.

სკოლად შარშან კანონის კიდევ ერთი მუხლით ისარგებლა და სპორტული კლუბი ჩამოაყალიბა, რომელიც იდეაში ყველა სახეობის მოიცავს. სიმართლე გითხრათ, ეს ცოტა თამამ ნაბიჯად მოგვეჩვენა, რადგან მსგავს სისტემას, აგერ უკვე 20 წელიანდაა, პროფესიულად სპორტულმა კლუბებმა ვერაფრით მოახერხეს თავი. ვერ გეტყვი, რამდენად ფუნქციურად იმყოფება აღნიშნული სკოლაში, მაგრამ სადღეისოდ სისტემა მუშაობს.

(ცხადია, ეს ყველაფერი სათანადო ბაზების გარეშე არ გამოვა. არადა, ამ სკოლაში გავრცელებულ სახეობათაგან რამდენიმე ისეთია, ბაზები არა თუ რიგითი სკოლის, სპორტის ეროვნული ფედერაციებისთვისაც კი ფრიად პრობლემატურია, ბევრი მათგანის მოვალეობა კი დღემდე ვერც სახელმწიფომ შეძლო. მაგალითად, ქვეყანაში არ არსებობს მძლეოსნობის, ტყვიის სრო-

ლის, მშვილდოსნობის თანამედროვე ბაზა... ტყვიის სროლის ფედერაციის რამდენიმეწლიანი თხოვნის შემდეგ სათანადო ნაკვეთის გამოყოფა-დამტკიცება, კი მიადნია, მაგრამ იმ წრიალ მინორზე ბაზის მშენებლობა როდის დაიწყება, დღემდე უწყის. მშვილდოსნობაში დღემდე თბილისში არც ხეირიანი დარბაზი იყო და არც - ილი სასროლოები. კიდევ კარგი, ბოლო წლებში პატარ-პატარა კერები გაჩნდა, თორემ დედაქალაქში მშვილდოსნობა ნესტიან სარდავებში ღვავდა სულს. ამ მხრივ სკოლაში მეტ-ნაკლებად დამამედებელი ვითარებაა - ილი ბაზები აქეთ, მაგრამ დახურული სერიოზული პრობლემაა. სკოლას 8 მარტივი ტიპის მოედანი აქვს, მედღეურებით დანტრეპეულ სეზონში პატარებისთვის არის საცოცი კედელი, მომავალში კი უფრო სპეციალურად მოეწყობა. ამდენად, ღია მოედნებზე ტურნირების ჩატარება თავისუფლად ხერხდება, თანაც - ყველა სახეობაში, მაგრამ ადვილად არ უფრო დარბაზებისთვის განკუთვნილ სახეობებში კი პრობლემებია. სკოლას აქვს 50-მეტრიანი ტრიკი, სადაც სროლასთან ერთად მშვილდოსნობასაც ითავსებენ, თუმცა ის არასტანდარტულია, ანუ სათანადო სახეობებისთვის დასაშვებ ნორმებზე პატარაც და კეთილმოწყობაც სჭირდება. მას კი ეყენებენ, მაგრამ იქაურება არა თუ 2500-მდე ბავშვისთვის, არამედ, ზოგადად, პატარა სათანადო სახეობებისთვის. სკოლის დირექტორმა პრობლემის მოსაგვარებლად, თურმე, სათანადო ორგანოებსაც მიმართა საუკეთესო მონაწილეობით. მისი თქმით, ყველა სკოლას აქვს ისეთი ფართი, რომლის სპორტულ დარბაზებად მოდერნიზაცია თავისუფლად შეიძლება. მიხილეთ მიმდებარე თავის სკოლის მაგალითზე ბრძანა, რომ იმ დღე მოდერნიზაციის ერთი გზაა მოეწყობა მსუბუქი, ანუ მინის გადახურვით, პრობლემა მოისწვება. მის სკოლის მაგალითზე სხვა პროექტს აქვს - მეორე ფლოვიის ბრტყელსახურავიან ზედაპირზე თავისუფლად შეიძლება მსგავსი დარბაზის დაშენება, ისევე ისევე, მსოფთე კონსტრუქციის დახურვით, რაც ისე მჭირი ჯდება. მი-

სი თქმით, თბილისში, დაახლოებით, ასამდე სკოლას აქვს მსგავსი რესურსი - მეორე ფლოვილი, სადაც თავისუფლად შეიძლება მანქნების გაკეთება, ეს კი დედაქალაქის დარბაზების პრობლემას ღამის სწრაფად გადაჭრის.

დარბაზების გარდა, ასევე მნიშვნელოვანია მწერთნელ-სპეციალისტთა საკითხი. როგორც სპორტულ-და ფურნალისტმა, კარგად ვიცი, ამ მხრივ რაოდენ კატასტროფული მდგომარეობაა მთელ ქვეყანაში, მაღალი მიღწევების სპორტშიც კი, სამწუხაროდ, უმეტეს შემთხვევაში, ჩვენი მწერთნელების კვალიერკაცია საგრძობლად ჩამორჩება თავის მდგომარეობას, ხოლო თმბაზე - ვინ მუშაობს ბავშვთა სპორტში (ცვლელისმიბოთ პროფესიულ კლუბებთან არსებულ მოზარდთა ასაკობრივ ჯგუფებს), სახელმწიფო დონეზე, რამდენიმე წელიწადი, გრძელდება უშედეგო კამათი. ყველა აღიარებს, რომ იქ მხოლოდ პირდაპირ ქუჩიდან მოსული მწერთნელები მუშაობენ, რომლებსაც უსამსახურობად აიძულა ამ ნაბიჯის გადადგმა. ბოლო წლებში, ან უკვე რეფორმირებულმა და სამიხისტროს რანგში აყვანილმა, სპორტის სახელმწიფო დეპარტამენტმა კი დაიწყო ბავშვთა სპორტში მომუშავე მწერთნელების ატესტაცია მათი კვალიერკაციის გაცხრილების მიზნით, შემოიღო ტესტირების სისტემა, მაგრამ პრობლემა მაინც გადაურჩელია. ამ ფონზე ცხადია ისეთი კითხვა, ვინ დავარდის სკოლების ბავშვებს დირექციის მიერ შეჩვეულ სახეობებში? ცხადია, ყველას არ უნდა მიეცეს ამის უფლება, რადგან მწერთნელი პედაგოგიც უნდა იყოს. თანაც, ამ წრელში დასსენებ უმეტეს სახეობებში - მძლეოსნობაში, მშვილდოსნობაში, ტყვიის სროლაში, მაგიდის ჩოგბურთში არა თუ მაღალი კვალიერკაციის რიგითი მწერთნელებიც კი თითო-ორილა შემორჩნენ. ამ მხრივ, 161-ე სკოლა შედარებით უკეთეს მდგომარეობაშია - ძირითადად, აღნიშნულ კადრებს დაეკუთვნება და სულ რამდენიმე სპეციალისტის მიხედვით დასჭირდა, თუმცა - ყველა ავტორიტეტი. მაგალითად, კალათბურთში ახლი წარმოიქმნა ცნობილი კალათბურთელი ალექო ფერიაშვილი მონიციეს რეფორმით კი ბოლო 20-წლეულის ერთ-ერთი საუკეთესო სპორტმწიხნი **ტიტე კალანდაძე**! თუმცა კალანდაძე არა მარტო ქართულ, ევროპულ ტურნირებშიც კი - გალენიანი სახე იყო. მისი დიდი დამსახურებაა, სპორტელოს ნაჭრები 1999 წელს ევროპის ჩემპიონატის პლეი ოფში რომ გავიდა, თუმცა, ასეთი ვარსკვლავის მიხედვით ბედნიერება ყველა სკოლას არ ექნება! ამ სკოლისთვის კალანდაძის კანდიდატურა იმითაცაა საინტერესო, რომ ის წლების

განმავლობაში თამაშობდა ევროპაში და კარგად ხდებდა იქაურთა მიდგომას ბავშვთა სპორტისადმი, დღეს კი მათ გამოცდილებას აქაც იყენებს. სხვათა შორის, მისი მუდმივ ყოფილი კალათბურთელია და ისიც აქვე მუშაობს.

კალანდაძის და ფერიაშვილის მაგალითი კარგი ნიმუშია სკოლისა და ფედერაციების თანამშრომლობისა. იმავე ხელბურთისა და კალათბურთის ფედერაციები, განათლების საბინისტროს ამ რეფორმამდე, ზრუნავდნენ სკოლებში მათი სახეობების დაწერგვაზე და პრაქტიკული ნაბიჯებიც გადაადგეს. ასევე რაბის კაპიტრისა და ფუნბურთის ფედერაციის შემთხვევაშიც - სკოლაში რაბისა და ფუნბურთის განხორციელებას სხვადასხვა კლუბებშიც გამოეგზავნა ახალგაზრდები მუშაობენ. ცხადია, მათი უმეტესობა მომავლის საწინავედელი კარიერის გააგრძელებს, ეს კანდიდატურები კი შეთანხმებულია ფედერაციებთან.

მაგრამ დაუბრუნდეთ ისევ 161-ე სკოლას, სადაც მსგავსი მასობრივი მიდგომები უკვე სხვაგვარ მუშაობაში გადაიხარდა - ბავშვები თანდათან ერთიანდებიან სპორტულ სექციებში, ანუ ისინი, ვინც ამგვარ გაკვეთილებზე ან ტურნირებში გამოჩნდნენ განსაკუთრებულ მიდრეკილებას სპორტის რომელიმე სახეობისადმი, სურვილის შემთხვევაში, სათანადო წრეებშიც გაერთიანდებიან. სხვაწარად რომ ვთქვათ, მსგავსი მასობრივად ხელს უწყობს არჩევნის ბავშვებს დირექციის მიერ შეჩვეულ სახეობებში? ცხადია, ყველას არ უნდა მიეცეს ამის უფლება, რადგან მწერთნელი პედაგოგიც უნდა იყოს. თანაც, ამ წრელში დასსენებ უმეტეს სახეობებში - მძლეოსნობაში, მშვილდოსნობაში, ტყვიის სროლაში, მაგიდის ჩოგბურთში არა თუ მაღალი კვალიერკაციის რიგითი მწერთნელებიც კი თითო-ორილა შემორჩნენ. ამ მხრივ, 161-ე სკოლა შედარებით უკეთეს მდგომარეობაშია - ძირითადად, აღნიშნულ კადრებს დაეკუთვნება და სულ რამდენიმე სპეციალისტის მიხედვით დასჭირდა, თუმცა - ყველა ავტორიტეტი. მაგალითად, კალათბურთში ახლი წარმოიქმნა ცნობილი კალათბურთელი ალექო ფერიაშვილი მონიციეს რეფორმით კი ბოლო 20-წლეულის ერთ-ერთი საუკეთესო სპორტმწიხნი **ტიტე კალანდაძე**! თუმცა კალანდაძე არა მარტო ქართულ, ევროპულ ტურნირებშიც კი - გალენიანი სახე იყო. მისი დიდი დამსახურებაა, სპორტელოს ნაჭრები 1999 წელს ევროპის ჩემპიონატის პლეი ოფში რომ გავიდა, თუმცა, ასეთი ვარსკვლავის მიხედვით ბედნიერება ყველა სკოლას არ ექნება! ამ სკოლისთვის კალანდაძის კანდიდატურა იმითაცაა საინტერესო, რომ ის წლების

დასასრულად, მეთხვევის ყურადღებას ერთ უცნაურობაზეც შევაჩერებთ. როგორც მიხილეთ მინდაძემ ვითხრა, მათ საჯარულ სკოლების არჩევნისას გოგონების ინტერესების გათვალისწინებით იხელმძღვანელებს ეს ქართული მენტალიტეტი კიდევ არაერთხელ შეგვახსენებს თავს, თორემ დასახელებულ საწყობის გოგონების და ვაჟების სპორტის არაინა ასხევეებს - საქართველოსაგან განსხვავებით, იქ ქიდაობაც მიიჩნევა გოგონების სპორტად, ძიუდოც, კარატეც, ძალღონობაც და სხვა. ასეთი დიფერენციაცია კი, იქნებ, დისკრიმინაციად მიჩნეოს.

სხვათა შორის, ამ მხრივ ჩვენი მეზობლები - თურქებიც, აზერბაიჯანელებიც და სომხებიც ბევრად ნინ წავიდნენ. შესაბამისად, მათ ამ ე.წ. მამაკაცურ სახეობებში ბევრი ძალზე ცნობილი ქალი სპორტმწიხნიც ჰყავთ.

ირაკლი თამაძე

მასწავლებლის დღეს ბილოცავით!

ბედნიერება მიზნისაკენ სწრაფვა და არა თავად მიზანი, ენების სიმძაფრე შენებაშია და არა ამუშევრებით ტკობაში, მუდმივი ძიება ადამიანის მიზანი და დანიშნულება ამუშევრად - თუ ამ სიმბოლს ავლენთ სამოქმედო ორიენტაციად და გადაწყვეტებ, რომ ყოველი დღე სახლით უნდა დაიწყო, მაშინ თამაშად შეგვიძლია განვაცხადოთ, რომ სამწიფოვე უდავოა კარგად გავითავსებთ. პედაგოგთა უმეტესობა დღეს სწორედ ამ კრიტერიუმებით ხელმძღვანელობს როგორც მოზარდებთან ურთიერთობის დროს, ასევე საჯარო სკოლის დავაგებობა და პიროვნული განვითარების დროსაც. ხელმძღვანელობს, რადგან თანამედროვე სტანდარტები და მოთხოვნები სულ უფრო მეტ კრეატიულობას მოითხოვს ყველა ადამიანისაგან, მათ შორის, პირველ რიგში, პედაგოგებისაგან. ყველა

პედაგოგი იმსახურებს იმას, რომ წელიწადში ერთხელ მაინც მისი შრომა დაფასებულ იქნეს და მას მასწავლებლის დღე მიულოცონ.

ვამაგობ ჩვენი პედაგოგიური კოლექტივის ერთსულეობა და კოლექტიულობა, იმ დროსებში, რომლებიც მათ არაერთხელ გამოაღივსენ ურთიერთთანამშრომლობისა და ერთმანეთის წარმატებაზე ურთიერთის დროს. სწორედ ამ თანამშრომლობის შედეგად 4 სერტიფიცირებული პედაგოგი (5-მა ჩააბარა ერთი გამოცდა). ვისურვებდი, მომავალშიც ერთად გვევლინებოდა გამარჯვება, ვისურვებდი, სწორი ორიენტაციით გვევლინებოდა მომავლისაკენ და მაშინ არა მხოლოდ ძიებისა და შენების პროცესი მოგვამწყვებს სიამოვნებას, არამედ ამუშევრებით ტკობის უფლებასაც მივცემთ საკუთარ თავს. ყველა პედაგოგს დიდი სიყვარულით

ველოცავ მასწავლებლის დღეს, პირველ რიგში, ჩვენი დედასოსოლ პედაგოგებს, რომლებმაც თავიანთი სიცოცხლის საუკეთესო წლები შეაღიეს მომავალი თაობების აღზრდას. იმდენ გამოუქვამ, მასწავლებელთა ახალი თაობა კიდევ ბევრ რამეს ისწავლის მათგან და სწორად დააკეშირებს ახალ და ძველ ცოდნას ერთმანეთთან. კიდევ ერთხელ ველოცავ პედაგოგებს მასწავლებლის დღეს, ვისურვებ ვამძლეობას, მხნეობას, რაც მთავარია, დასახული მიზნების ერთგულეობას. გვახსოვდეს, სკოლა სახელოსნოა, სადაც ხელუბნაკამბნებულნი უნდა ვეროშობდეთ მომავალი თაობის საკეთილდღეოდ.

მანანა კიპაჩიშვილი
144-ე საჯარო სკოლის დირექტორი

ბავშვობა

ისევ სახელმძღვანელოების შესახებ

თამილა მუსერიძე, მე-18 საჯარო სკოლის დირექტორი: ნელს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტრომ და ქალაქის მერიამ არცაა აღუარებულად დაუცველ ბავშვებს სახელმძღვანელოები ორგანიზებულად დაურთა. ჩვენს სკოლაში სულ 45 სოციალურად დაუცველი ბავშვია. პირველ ნაკადს უკვე ადავრეთ ის სახელმძღვანელოები. დარჩენილია მხოლოდ 10 მოსწავლე, რომლებმაც გვიან მოგვანოდეს სოციალურად დაუცველის დაზღვეულ რეგულაციის საბუთი. მოგეხსენებათ, ხშირად, მშობლები მალავენ ამ პრობლემას.

შარშან სკოლის ბიბლიოთეკაში შექმენით სახელმძღვანელოების ფონდი. ყველა კლასის სახელმძღვანელოს თითო დასახელება გვაქვს. რა თქმა უნდა, ეს საკმარისი არ არის, თუმცა ნიგნების შექმნამდე მოსწავლეებს ამ სახელმძღვანელოებით სარგებლობის საშუალება ეძლევათ. მოსწავლეებისთვის, რომლებიც სოციალურად დაუცველია პროგრამაში ვერ მოხვდნენ, სკოლა საკუთარი სახსრებით შეიძინეს. ნელს სახელმძღვანელოების შექმნასთან დაკავშირებული პრობლემა არ პრეტენზია მშობლების მხრიდან არ ყოფილა, მოსწავლეთა ძირითადი ნაწილი ნიგნის მალაჩივებსა და სასკოლო ბაზრობებზე ახერხებს შექმნას.

მე-18 საჯარო სკოლის მშობელი (გვარი არ დასახელება): სამი შვილის დედა ვარ, სოციალურად დაუცველია პროგრამაში მოხვდი. ჩემმა შვილებმა სახელმძღვანელოების სრული კომპლექტი სკოლაში მიიღეს. რომ არა ეს დახმარება, ალბათ, ძალიან გაამიჯობებდა შედეგი. შარშან, ამ მხრივ, სერიოზული პრობლემის წინაშე ვიდექი. დიდი მადლობა განათლებისა და მეცნიერების სამინისტროს, ქალაქის მერიას მხარდაჭერისა და თანადგომისათვის.

ირმა ომანაძე, 166-ე საჯარო სკოლის დირექტორი: სასწავლო წლის დაწყებამდე ათი დღით ადრე, სკოლის ფოიეში, გამოცემათი გროფორებზე სახელმძღვანელოების ნუსხა და იმ მალაჩივითა ჩამოხატავილი, სადაც მშობლებს სახელმძღვანელოს შექმნა გამომცემლობის ფასად შეუძლიათ. მშობლებმა იცოდნენ ყველა ნიგნის საგამომცემლო ფასი, ამიტომ ბავშვებზე ამავე ნიგნს ძვირად აღარ შეიძინდა. სკოლასთან ახლოს „საქნიგნი“ მალაჩივითა, სადაც ყველა სახელმძღვანელო გამომცემლობის ფასად იყიდებოდა. ჩვენი ინიციატივით, მხოლოდ ინგლისური ენის სახელმძღვანელო გამოიტანა თავად გამომცემლობა სკოლაში. რაც შეეხება სოციალურად დაუცველ მოსწავლეებს, როგორც იცით, მოქმედებს ორი პროგრამა – 57 000 ქულის მქონე ოჯახის მოსწავლეებისთვის სახელმძღვანელოები განათლებისა და მეცნიერების სამინისტრომ შეიძინა, მათი დირექტორს უბრალოდ ხდება, ხოლო როგორც პროგრამა მათ ეხება, ვისაც 57000-იდან 70 000 ქულა აქვთ – მათ თბილისის მერია ეხმარება. სკოლის ანგარიშზე მერია იპერატორულად ჩარიცხა თანხა სახელმძღვანელოების შესახებ. თუმცა, ერთი პრობლემა გამოიკვეთა – გარკვეული მიზეზების გამო, თავის დროზე, ჩვენი მოსწავლეების ნაწილმა დამალა ინფორმაცია ამ სტატუსის შესახებ და განცხადებები დაგვიანებით მოგვანდეს. ამჟამად მიმდინარეობს ამ ინფორმაციის დამუშავება. რასაკვირველია, ინფორმაციას ვანვიდებ განათლებისა და მეცნიერების სამინისტროს და ასევე თბილისის მერიას. იმედი მაქვს, მათაც გადაეცემა სახელმძღვანელოები.

ანანი ბაღდადიძე, 166-ე საჯარო

სკოლის ინგლისური ენის პედაგოგი: ვასწავლი მალაი კლასის მოსწავლეებს. მე-11 კლასის სახელმძღვანელოები გამომცემლობამ სკოლაში შემოიტანა და მოსწავლეებმა გამომცემლობის ფასად შეიძინეს. რაც შეეხება დაბალ კლასებს, სახელმძღვანელო არ შეგვიცვლია და ყველას შეუძლია ახლობლისგან მივიღო. ასე რომ, ჩემს საგანში სახელმძღვანელოს პრობლემა არ ყოფილა.

მარინა ბასიშვილი, 166-ე საჯარო სკოლის დანჯერითი კლასის მასწავლებელი: ვასწავლი მეორე კლასს, ჩემს კლასში სახელმძღვანელო ყველა მოსწავლეს აქვს. თუმცა, მშობლებისგან ვიცი, რომ საკმაოდ ძვირი დაუჯდათ მათი შექმნა. კარგი იქნება, თუ სახელმძღვანელოების ფასი გაცილებით დაბალი იქნება.

თემურ კიკნაძე, 23-ე საჯარო სკოლის დირექტორი: სასწავლო წლის დასაწყისში სკოლის დირექციამ გადაწყვიტა, გამომცემლობებისგან შემოვიტანა სახელმძღვანელოები. ამის ორგანიზება სკოლის საკანცელარიო ჯიხურის გამაინფორმებდა დაგვალეთ. მას უნდა ეწარმოებინა მოლაპარაკებები გამომცემლობებთან. ეს გადაწყვეტილება სკოლის ვეერდზე მიდებარე ნიგნების მალაჩივითა გაუთავებებოდა რიგგამო მიმაღებინა. გული მწყდებოდა, როცა ვხედავდი, რამდენ ხანს უნდოდა მშობელს რიგგამო დაბალ სახელმძღვანელოს შესაძენად. დამეთანხმეთ, ასეთი შეთავაზება მშობლისთვის გაცილებით უკეთესია, ვიდრე მშობლებს, სამწუხაროდ, ყველა გამომცემლობა ჩვენს შეთავაზებაზე არ დათანხმდა. მაგალითად, ერთ-ერთმა გამომცემლობამ პირობა წამოგვიყენა, რომ წამოიღებოდა, ვთქვით, 500 სახელმძღვანელოდან დარჩენილი არარეალიზებული ნიგნს უკან აღარ მიიღებდა. პასუხისმგებლობა ჩვენმა თანამშრომელმა თავის თავზე ვერ აიღო. ასე რომ, სრულად სახელმძღვანელოების შემოტანა სკოლაში ვერ მოხერხდა, მაგრამ დაწყებითი კლასებისათვის მაინც შემოვიტანეთ. ნიგნები მშობლებმა გამომცემლობის ფასად შეიძინეს, რა თქმა უნდა, რიგის გარეშე და კმაყოფილებით დარჩნენ. ძალიან კარგი იქნება, სამომავლოდ, თუ სკოლასა და გამომცემლობას შორის ოფიციალური ხელშეკრულება დაიდება. მაშინ ამ საქმის ორგანიზებას სკოლა ჩაუდგება სათავეში.

ზუბა სკოლა ჩაუდგება სათავეში. სასწავლო წლის ბოლოს გავაფრთხილებთ მშობლებს, რომ არ შეიძინონ სახელმძღვანელოები, რომ არ შეიძინონ. იყო მათი მხრიდან დაბალი ინტერესი. იყო მათი მხრიდან დაბალი ინტერესი. იყო მათი მხრიდან დაბალი ინტერესი. იყო მათი მხრიდან დაბალი ინტერესი.

ნეტ და დღესაც მადლობას მიხდით სკოლის ფრანგული ენისა და ლიტერატურის პედაგოგი: ნელს პრობლემა შეეგეგმა მე-2 კლასის ფრანგული ენის სახელმძღვანელოების დაკავშირებით, რადგან ცოტა რაოდენობით იყო გაყიდვამდე და, ჯერჯერობით, ყველას არ შეუძენია. თუმცა, თუ პრობლემა მალე მოგვარდება, რადგან ბუქვად მიმდინარეობს. მალაი კლასების სახელმძღვანელო საფრანგეთში იბეჭდებოდა და შედარებით ძვირია, მაგრამ, თუ გავითვალისწინებთ, რომ ამ ნიგნით მოსწავლე ორი ნიგნს განმავლობაში სარგებლობს, არც თუ იც ძვირი გამოდის. საფრანგეთის საელჩომ რამდენიმე ნიგნი სკოლის ბიბლიოთეკას აწუხა და მათ, ვისაც სახელმძღვანელოს შექმნა არ შეუძლია, ბიბლიოთეკაში ისინი აღარ შეიძინა. ასე რომ, ჩვენს სკოლაში ფრანგული ენის სახელმძღვანელოს პრობლემა არ დგას.

მაია მენაბდიშვილი, 23-ე საჯარო სკოლის ქართული ენისა და ლიტერატურის მასწავლებელი: პირველ რიგში, ვისაუბრებ, როგორც მშობელი. ჩემი გოგონა მე-9 კლასშია და მისი სახელმძღვანელოების სრული კომპლექტი, გამომცემლობების ფასით, დაახლოებით 120 ლარი ჯდება, რაც ძალიან ძვირია. მთავარი უბედურება კი ის არის, რომ გამომცემლობებში ეს სახელმძღვანელოები არ არის. „საბედნიეროდ“, არის ნიგნის ბაზრობებზე და 10 ლარით მეტი ღირს. ვსვამ კითხვას და მასურს, ამ შეკითხვაზე პასუხი მივიღო – თუ გამომცემლობას ნიგნი არ აქვს, ბაზრობაზე როგორ იყიდება? ვიყავი საქნიგნის მალაჩივით, სადაც ყველა გამომცემლობის ნიგნია შეტანილი, უზარმაზარ რიგში ვიდექი, მაგრამ ჩემთვის საჭირო სახელმძღვანელო არ დამხვდა, მიიხრეს, რამდენიმე დღეში იქნებოდა – შეუძლებელია იმ რიგში კიდევ ერთხელ დავდგომა, ამის არც დრო მაქვს. სამწუხაროდ, ჩემი შვილისთვის სრულად ვერ შევძელი შემიძინა სახელმძღვანელოები, არ მაქვს, მაგალითად – მუსიკა, ხელოვნება და ა. შ. იმიტომ, რომ ეს სახელმძღვანელო „საქნიგნი“ არ დამხვდა, ბაზრობაზე კი სიძვირის გამო ვერ შევიძინე. მეორე შვილის სახელმძღვანელოები, რომელიც მე-9 კლასშია, 102 ლარი ჯდება.

მანანა ლავარო, 3-ე საჯარო სკოლის იტალიური ენის „ცისკარი“ დირექტორის მოადგილე: სასწავლო წლის დასაწყისში ნიგნების დაწყებამდე რამდენიმე დღით ადრე, სკოლის დირექტორის გადაწყვეტილებით, გამოცემათი ადამიანები, რომლებიც დაადგინა სახელმძღვანელოების რაოდენობა კლასების მიხედვით, დაუკავშირდა გამომცემლობებს და საჭირო სახელმძღვანელოებით მოამარაგა სკოლა. თანხის ნაწილი სკოლამ გადაირიცხა, შემდეგ კი მშობლებმა გამომცემლობების ფასებით შეიძინეს მათთვის საჭირო ნიგნები. ეს ინიციატივა მშობელს პრობლემის მოგვარებაში დაეხმარა. ამ ნაშრომებმა გააძლიერა და აუცილებლად მომავალშიც გავრცელდება.

ირინა ლავარო, 3-ე საჯარო სკოლის იტალიური ენის „ცისკარი“ ექიმი: სკოლაში სასწავლო წელი ორგანიზებულად დაიწყო. სკოლის დირექციამ ადგილზე დახვედრა მოსწავლეებს სახელმძღვანელოებით. ნინასარ გაფორმებული ხელშეკრულებების საფუძველზე, სკოლაში ორგანიზებულად შემოვიტანეთ, რა თქმა უნდა, საგამომცემლო ფასებით, ეს მშობლისთვისაც შეუძლებელი იყო და სკოლისთვისაც სასარგებლო, რადგან სასწავლო პროცესი ერთდროულად დაიწყო. ერთადერთი პრობლემა შექმნა ერთ-ერთი კლასის მათემატიკის სახელმძღვანელოზე, შეუკვეთი, მაგრამ ნიგნი გამომცემლობაში რეალურად არ იყო და მისი შექმნა მშობლებს ბაზრობაზე მოუხდა.

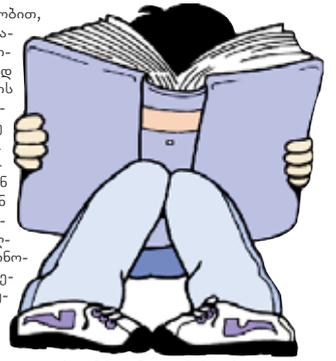
მანანა დავითაია, 39-ე საჯარო სკოლის დირექტორი: ნელს სამინისტრომ სოციალურად დაუცველი ოჯახების მოსწავლეები ნიგნებით ინფორმაციის დამუშავება. რასაკვირველია, ინფორმაციას ვანვიდებ განათლებისა და მეცნიერების სამინისტროს და ასევე თბილისის მერიას. იმედი მაქვს, მათაც გადაეცემა სახელმძღვანელოები.

ნეტ და დღესაც მადლობას მიხდით სკოლის ფრანგული ენისა და ლიტერატურის პედაგოგი: ნელს პრობლემა შეეგეგმა მე-2 კლასის ფრანგული ენის სახელმძღვანელოების დაკავშირებით, რადგან ცოტა რაოდენობით იყო გაყიდვამდე და, ჯერჯერობით, ყველას არ შეუძენია. თუმცა, თუ პრობლემა მალე მოგვარდება, რადგან ბუქვად მიმდინარეობს. მალაი კლასების სახელმძღვანელო საფრანგეთში იბეჭდებოდა და შედარებით ძვირია, მაგრამ, თუ გავითვალისწინებთ, რომ ამ ნიგნით მოსწავლე ორი ნიგნს განმავლობაში სარგებლობს, არც თუ იც ძვირი გამოდის. საფრანგეთის საელჩომ რამდენიმე ნიგნი სკოლის ბიბლიოთეკას აწუხა და მათ, ვისაც სახელმძღვანელოს შექმნა არ შეუძლია, ბიბლიოთეკაში ისინი აღარ შეიძინა. ასე რომ, ჩვენს სკოლაში ფრანგული ენის სახელმძღვანელოს პრობლემა არ დგას.

მაია მენაბდიშვილი, 23-ე საჯარო სკოლის ქართული ენისა და ლიტერატურის მასწავლებელი: პირველ რიგში, ვისაუბრებ, როგორც მშობელი. ჩემი გოგონა მე-9 კლასშია და მისი სახელმძღვანელოების სრული კომპლექტი, გამომცემლობების ფასით, დაახლოებით 120 ლარი ჯდება, რაც ძალიან ძვირია. მთავარი უბედურება კი ის არის, რომ გამომცემლობებში ეს სახელმძღვანელოები არ არის. „საბედნიეროდ“, არის ნიგნის ბაზრობებზე და 10 ლარით მეტი ღირს. ვსვამ კითხვას და მასურს, ამ შეკითხვაზე პასუხი მივიღო – თუ გამომცემლობას ნიგნი არ აქვს, ბაზრობაზე როგორ იყიდება? ვიყავი საქნიგნის მალაჩივით, სადაც ყველა გამომცემლობის ნიგნია შეტანილი, უზარმაზარ რიგში ვიდექი, მაგრამ ჩემთვის საჭირო სახელმძღვანელო არ დამხვდა, მიიხრეს, რამდენიმე დღეში იქნებოდა – შეუძლებელია იმ რიგში კიდევ ერთხელ დავდგომა, ამის არც დრო მაქვს. სამწუხაროდ, ჩემი შვილისთვის სრულად ვერ შევძელი შემიძინა სახელმძღვანელოები, არ მაქვს, მაგალითად – მუსიკა, ხელოვნება და ა. შ. იმიტომ, რომ ეს სახელმძღვანელო „საქნიგნი“ არ დამხვდა, ბაზრობაზე კი სიძვირის გამო ვერ შევიძინე. მეორე შვილის სახელმძღვანელოები, რომელიც მე-9 კლასშია, 102 ლარი ჯდება.

მანანა ლავარო, 3-ე საჯარო სკოლის იტალიური ენის „ცისკარი“ ექიმი: სკოლაში სასწავლო წელი ორგანიზებულად დაიწყო. სკოლის დირექციამ ადგილზე დახვედრა მოსწავლეებს სახელმძღვანელოებით. ნინასარ გაფორმებული ხელშეკრულებების საფუძველზე, სკოლაში ორგანიზებულად შემოვიტანეთ, რა თქმა უნდა, საგამომცემლო ფასებით, ეს მშობლისთვისაც შეუძლებელი იყო და სკოლისთვისაც სასარგებლო, რადგან სასწავლო პროცესი ერთდროულად დაიწყო. ერთადერთი პრობლემა შექმნა ერთ-ერთი კლასის მათემატიკის სახელმძღვანელოზე, შეუკვეთი, მაგრამ ნიგნი გამომცემლობაში რეალურად არ იყო და მისი შექმნა მშობლებს ბაზრობაზე მოუხდა.

ბაჰოკითხვა

ვროიცხა თანხა 30 მონწილეთვის, კრიოლებიც, ასევე, სოციალურად მუქტარეველი ოჯახებიდან არიან, თუქტარა სამინისტროს „საქართველო“ ვერ მოხვდნენ, რადგანაც სტალინის ზღვარს ზემოთ მყოფებად მოიაზრებიან. ჩვენ მათთვის გამოყოფილი თანხით სახელმძღვანელოები შევიძინეთ, თუმცა, რამდენიმე სახელმძღვანელო ფიზიკურად არ იყო. ვერ გეტყვით, რომ დეფიციტია, მაგრამ არის რამდენიმე, რომელიც ჯერჯერობით კიდევ არ აქვთ მონაწილეებს შექმნილი. გარკვეული პრობლემა შევვქმენა მეტიერთმეტე კლასის რუსულის სახელმძღვანელოზე (ავტორი - ირინა ლორთქიფანიძე), რომლის ნაცვლად, შეცვლით, უმეტესობამ მიაღილოთფიანის სახელმძღვანელო შეიძინა, ანუ ეს სუფთა ტექნიკური შეცდომაა, რომელსაც მალე გაუმოსწორებთ - ბიბლიოთეკური გამოცემებისაშივე შეიძინეს სახელმძღვანელო. გადაეცემათი, „ზღვარს ზემოთ მყოფი“ სოციალურად დაუცველი ბავშვებისთვის ერთიანად შემოვტანა სახელმძღვანელოები, რომელშიც საკონსტრუქციო დახმარებით. ასეთი მოლაპარაკება ვანაგურს „ნიგისი სამედიცინო“, რომელსაც ცოტა შეგვაფერხა. მათ განაცხადეს, რომ სხვა საქმე გაუ-

მოუნდათ და სახელმძღვანელოები დაპირებულ ორმაზის ვეღარ შემოვტანდნენ. ასეთი ლაფსუხე-იცი ხდება, თუმცა, საერთო ჯამში, სერიოზული და გადაუჭრელი პრობლემა არ გვექონია. საერთოდ, მაისის ბოლოს სკოლის დერეფანში გამოვკარით არჩეული სახელმძღვანელოების ნუსხა (გარდა ახალი სახელმძღვანელოებისა), რომლის მიხედვითაც მშობლებს შეეძლოთ ნიგნების ნინასნარ შექმნა. იმის თქმა, რომ მასწავლებლების ან სკოლის მხრიდან შეფერხდა ინფორმაციის მიწოდება მშობლებისთვის, არასწორი იქნება. თუმცა, სახელმძღვანელოს დროულად არმეზობის მიზეზი სხვადასხვაგვარია: ზოგჯერ - დაუდევრობა, უმეტეს შემთხვევაში კი, ეს მაინც ფინანსურ პრობლემებთანაა დაკავშირებული. როგორც წესი, ზაფხულის არდადეგების შემდეგ ოჯახები ფინანსურად არც თუ სახარბიელო მდგომარეობაში არიან, ყველა დედობის, ზაფხულში დასვენების შეილება და სექტემბერს, ასეთივე, დაცარიებული ბიუჯეტით ხვდებიან. ამიტომ, ნელ-ნელა იქნენ სახელმძღვანელოები. საერთოდ, გამომცემლობები ერთობლივად უნდა შეეცადონ, მეტადილას მოაწყონ სასკოლო ბაზ-

რობები, ეს გაცილებით გააიოლებს სახელმძღვანელოების შექმნას. მაცალითად, გლდანში, ჩვენი სკოლის ახლოს, ოთხი სკოლაა განთავსებული. რატომ არ შეიძლება მათთვის, აქვე ახლოს, თუნდაც ერთი თვე, იფუნქციონიროს სასკოლო ბაზრობაში. რთულია ყოველი სახელმძღვანელოს სხვადასხვა მალაზიაში შექმნა, სკოლა სრულ დაკვეთას ვერ უზრუნველყოფს, რადგანაც ფიზიკურად ამისთვის დროც არ გვექნება, მხოლოდ ბიბლიოთეკარი კი ამ საქმეს ვერ გააკეთებს. რაც შეეხება მასწავლებლების ინიციატივას, გამომცემლობას თავად დაუკვეთოს მთელი კლასისთვის სახელმძღვანელო, აქაც გარკვეულ პრობლემებს ვაწყდებით. მშობლები, სხვადასხვა დროს, სხვადასხვა გზით ახერხებენ სახელმძღვანელოს შესაძენი თანხის მოგებას: ზოგი - თვის ბოლოს, ზოგი - თვის დანახვისმივე, ზოგიც მეორად სახელმძღვანელოს ყიდვლობს, ამდენად, ასე ერთობლივად სახელმძღვანელოს დაკვეთა შეუძლებელია. ახელიც გვყავს სკოლაში მონაწილეები, რომლებმაც დღემდე ვერ მოახერხეს სრული კომპლექტის შექმნა. მათთვის ბიბლიოთეკაში სახელმძღვანელოები და მთელი დღის განმავლობაში შეუძლიათ

ისარგებლონ. სხვას, ჯერჯერობით, ვერაფერს შევთავაზებთ. სახელმძღვანელოები რომ ძვირი იქნება, თუ უდავოა, მაგრამ ერთად კლასის სრული კომპლექტის შექმნა ნებისმიერი ოჯახისთვის რთულია, მით უფრო, თუ ოჯახში ორი ან მეტი ბავშვია. ამიტომაც, უმჯობესია, მშობლებმა ისეც მაისიდან დაიწყონ ზრუნვა და ნელ-ნელა შეეგონონ კომპლექტი. თუმცა, სახელმძღვანელოების პრობლემა, ალბათ, მანამ იქნება, ვიდრე ეკონომიკური პრობლემები იარსებებს ქვეყანაში - ეკონომიკურად შეჭირვებულ ოჯახებს, ბუნებრივად, უჭირთ სახელმძღვანელოების ყიდვა.

ნელი ავალიანი, 39-ე საჯარო სკოლის დაწყებითი კლასის მასწავლებელი: პირველ კლასს ვასწავლი. წელს უმეტესობამ დროულად შეიძინა სახელმძღვანელოები, მეორე დღესვე შეიძინა ნიგნები, დარჩენენ, მხოლოდ სოციალურად დაუცველი ბავშვები, რომლებსაც სახელმძღვანელო შეუძინა სრული კომპლექტი. ამდენად, პრობლემა არ შექმნილა. შეფერხდა მათემატიკის რვეული, რომელიც ფიზიკურად არ იყო დაბეჭდილი, დღეს უკვე რვეულიც აქვთ. მართალი გითხრათ, სა-

ხელმძღვანელოების დროულად შეიძინა სახელმძღვანელოების ნუსხის გამოკერამ სკოლის ფოიეში, რომელსაც დროულად გაეცნენ მშობლები და ნიგნებიც დროულად იყიდეს. საერთოდ, რასაკვირველია, სახელმძღვანელოების შექმნა სხვადასხვა ფორმით შეიძლება, თუნდაც მთელი კლასისთვის, მაგრამ, როგორც გითხარი, ამის საჭიროება ჩემს კლასში არ დამდგარია, უმეტესობა სახელმძღვანელოებით მოვიდა სკოლაში.

საგანმანათლებლო ქარა

ლანჩხუთის სახალხო განათლების ისტორიიდან

გურიის მოსახლეობა სწავლავანათლების საკითხს თავიდანვე ერთგვარი გატაცებით ეკიდობოდა. ეროვნული გული უკანასკნელ სარწიან-საბადებულს შეელოდა, რომელიც ვინმეს მისი მშობლისთვის, ორაკითხა ეხსენებოდა. სკოლები ვერ კიდევ მანამდე არსებობდა, სანამ წერა-კითხვის გამავრცელებელი საზოგადოება თავის სკოლებს გახსნიდა. სწავლა-ღებობა საქმეს რაიონში, პირველად, სოფელ მამათში ჩაყარა საფუძველი. ვერ კიდევ 1862 წელს, მამათში, ყოფილა სკოლა, სადაც მასწავლებლად უმუშაობია: იაკობი შევარდნაძეს, გიგო შარბაძეს, ფარნა ჭიჭიშვილს, ბარნაბე მენაბდე, მოსე თაყაიანის და სხვ.

ლანჩხუთის სკოლების შესახებ წერს: „მე-2 კარგი სკოლა არის დაბა ლანჩხუთის, აშენებული საზოგადოების ხარჯით და მასწავლებლებიც რიგობიანი ყავს უფალი ინსპექტორის დაქვემდებარებით. ეს სკოლა აკურთხებს წარსულს 1874 წელს ოქტომბრის თვეში. სკოლაში ამჟამად 110 მოსწავლენი არიან. მე-3 სკოლა ნიგოთის საზოგადოებაში არის, საცა 112 მოსწავლენი სწავლობენ, ახლის მეთოთი. ეს ნიგოთის საზ-ბა შედგება 221 დროებით ვალდებული გლეხებისაგან და ადგილობრივ მებატონეთ მატუტაძეებისაგან, რომელიც რაც შეიძლება კარგ შემწეობას აძლევს სკოლას. მე-4 ჩიბათში არის, რომელშიც 76 მოსწავლენი ირიცხებიან.

შემდეგ, 1902 წელს, ლანჩხუთში გაიხსნა სამოქალაქო სასწავლებელი, რაც ჰამინ დიდი მოვლენა იყო. ორკლასიანი სკოლიდან მოსწავლეები გამოდის. სახელად ნაქირავები, ქართლში მდებარეობდა, ბინის კერძო რას გლეხობა იხდოდა. საზოგადოებაში უკვე მომზიდდა სკოლის ახალი შენობის აგების აზრი და მართლაც, გლეხების ინიციატივით, მშენებლობა დაიწყო (ახლანდელი პირველი საჯარო სკოლა), მოიჯარადა იყო ტრანსი ცინცაძე, ზედამხედველი - კორნელ მგელაძე, საზოგადოების სახსრებით აშენდა პირველი სარეალი. 1908 წელს მშენებლობა შეაჩერეს უსახსრობის გამო.

1914 წლისათვის ლანჩხუთში უკვე იყო 30 დაწყებითი სკოლა და ორი სამოქალაქო სასწავლებელი, „ავგურის კლასი“ და „გოროლის კლასი“, როგორც ჰამინ ეხსენებენ. გურულებს კარგად ესმოდა, სწავლა-აღზრდის საქმეში, სკოლებთან ერთად, რა დიდი მნიშვნელობა ჰქონდა სამკითხველეთს. ამიტომ იყო, რომ გურია ამ საქმეში პირველობდა. პირველი ნიგნსაცავი, დასავლეთ საქართველოში, სოფელ აკეთში ყოფილა.

სორცილებულა კიდევ. ხალხის გულის წაღობა საშუალება მისცა ლანჩხუთელებს, რაიონში შესაძლებელი განათლებისა და კულტურის მაღალი დონისთვის მიეღწია. აქ ფუნდამენტული დიდი მამულიშვილები შემდგომში თვითონ ეხმარებოდნენ ადგილობრივ მოსახლეობას, აქტიურად მონაწილეობდნენ სკოლებისა და სამკითხველოების გახსნის საქმეში. ლანჩხუთის რაიონის სკოლებში აღიზარდნენ სასახლო მამულიშვილები: ევანატე ნინოშვილი, მამია და ტელმაგ გურიელები, ვალერიან მაღლიკაშვილი, სავაო მგელაძე, ინგლისელი ქალი, თავად მატუტაძის მულები ანა ტარსუნი, თავდგომიძეები თუ ბერის სხვა უწინარი მოღვაწე თაყაი ერისა. აი, ის ხალხი, რომლებმაც თავიანთი მამულიშვილოური საქციელით სახელი გაუთქვეს ამ პატარა კუთხეს. ლანჩხუთმა საქართველოს არა ერთი სასიკეთლო მოღვაწე მისცა, რაც დასტურია იმისა, რომ ჩვენი წინამძღვრები დარგულმა კეთილმა ნერგმა ნაყოფიერად იხარა და ძალა შემატა ჩვენს ქვეყანას.

მამათს ტოლს არც თაყაი კულტურული წარსულით მდიდარი სოფელი აკეთი უღებდა. აქ 1864 წელს გახსნილა უმაღლესი ტიპის დაწყებითი სკოლა, სადაც მუშაობელი სოფლების ბავშვებიც სწავლობდნენ.

ამის გარდა გურიაში სხვა გვირგვინი სკოლებიც არიან, მაგრამ ყველას ჩამოთვალას საჭიროდ არ ვრცხები.

განუზომელია ის ღვაწლი, რაც სკოლების გახსნის საქმეში აქაურნი თავადზნაურებმა გაილეს. გურიამ და კერძოდ ლანჩხუთის სკოლების გახსნაში განსაკუთრებული წვლილი მიუძღვის თავად ნაკაშიძეს, რომლის მეცადინეობითაც ასევე გაითქვა სახელი ამ მხარეში. მართლაც აქაურ სკოლას რომ გადაეცალოს თვალის უცხო მის ყურადღებას მიიპყრობს ეს შენობა, რომლის მშავსი, გურიის არც ერთ დაბა სოფელში არ მოიპოვება. „ივერიაში“ იწერებოდა: „სკოლა, როგორც საეკო, ისე საქალები, სამკითხველო და საჯარო ამხანაგობა, აი ის უმჯობესესი საუწიერნი ჩვენი სოფლისა, რითაც ასე თავგამოვლებით ამაჟობს მთელს გურიაში და პირველობას ჩემულობს ლანჩხუთი...“

1892 წელს სოფელ აკეთში დაარდა გურიის სახალხო სამკითხველო, თუ არც კვდებოდა ეს წინსადაცავი პირველი იყო არამც თუ გურიაში, არამედ მთელ საქართველოსათვის“.

თედო სახოკია წერს: „1892 წელს სოფელ აკეთში დაარდა გურიის სახალხო სამკითხველო, თუ არც კვდებოდა ეს წინსადაცავი პირველი იყო არამც თუ გურიაში, არამედ მთელ საქართველოსათვის“.

1874 წელს ლანჩხუთის უმაღლესი პირველდგანწყობილი სკოლის გახსნაშიც აქტიურად მონაწილეობდა სხვადასხვა სოფლის მონაწილე ინტელიგენცია.

ამ სკოლის პირველი მასწავლებლები იყვნენ: დ. კერესელიძე, კ. კალანდარიშვილი, მღვდლები - გ. ბარამიძე, გ. ორაგველიძე და სხვ. შემდეგ ეს სკოლა გადაკეთდა ორკლასიან სამონასტრო სკოლად, მას სათავეში ჩაუდგინენ გამოჩენილი პედაგოგები - აქესენტი და კირილე ნილოსნები. ამ სკოლამ წერა-კითხვა შესწავლა და საფუძვლიანი ცოდნა მისცა უამრავ მოსწავლეს, რომელთაგან შემდგომში მრავალი გამოჩენილი ადამიანი გამოვიდა.

900-იანი წლების დასასრულს ყველა სოფელი საკმაოდ მომზადებული იყო იმისათვის, რომ განათლებას უფრო ფართო გასაქანი მისცემოდა. მომზიდდა მდგომარეობა, რომ ლანჩხუთში გახსნილიყო სამოქალაქო სასწავლებელი, ინიციატორად გამოვიდა მღვდელი ეპოპოზოზ ჩხაიძე, რომელიც თითქმის ყველა სკოლაში ასწავლიდა საღმრთო სჯულს. მას ეხმარებოდნენ აფთიქარი ნესტორ ჩხიძე, პავლე ურუმაძე და სხვანი. დიდი ბრძოლის

1892-96 წლებში წინსადაცავები გაიხსნა: ჩიბათში, ნიგოთში, ავა-დებარეში ის ლანჩხუთი და ერთი კვირის შემდეგ ლანჩხუთელებმა მიიღეს საკმაო თანხა სკოლის შენობის დასაბათიერებლად. ეს იყო შემდეგში ცნობილი პირველი სკოლა, ე.წ. „ავგურის კლასი“, რომელსაც დღესაც ასე უწოდებენ ხანდახან სკოლები.

1892-96 წლებში წინსადაცავები გაიხსნა: ჩიბათში, ნიგოთში, ავა-დებარეში ის ლანჩხუთი და ერთი კვირის შემდეგ ლანჩხუთელებმა მიიღეს საკმაო თანხა სკოლის შენობის დასაბათიერებლად. ეს იყო შემდეგში ცნობილი პირველი სკოლა, ე.წ. „ავგურის კლასი“, რომელსაც დღესაც ასე უწოდებენ ხანდახან სკოლები.

ამ სკოლის პირველი მასწავლებლები იყვნენ: დ. კერესელიძე, კ. კალანდარიშვილი, მღვდლები - გ. ბარამიძე, გ. ორაგველიძე და სხვ. შემდეგ ეს სკოლა გადაკეთდა ორკლასიან სამონასტრო სკოლად, მას სათავეში ჩაუდგინენ გამოჩენილი პედაგოგები - აქესენტი და კირილე ნილოსნები. ამ სკოლამ წერა-კითხვა შესწავლა და საფუძვლიანი ცოდნა მისცა უამრავ მოსწავლეს, რომელთაგან შემდგომში მრავალი გამოჩენილი ადამიანი გამოვიდა.

900-იანი წლების დასასრულს ყველა სოფელი საკმაოდ მომზადებული იყო იმისათვის, რომ განათლებას უფრო ფართო გასაქანი მისცემოდა. მომზიდდა მდგომარეობა, რომ ლანჩხუთში გახსნილიყო სამოქალაქო სასწავლებელი, ინიციატორად გამოვიდა მღვდელი ეპოპოზოზ ჩხაიძე, რომელიც თითქმის ყველა სკოლაში ასწავლიდა საღმრთო სჯულს. მას ეხმარებოდნენ აფთიქარი ნესტორ ჩხიძე, პავლე ურუმაძე და სხვანი. დიდი ბრძოლის

ამის გარდა გურიაში სხვა გვირგვინი სკოლებიც არიან, მაგრამ ყველას ჩამოთვალას საჭიროდ არ ვრცხები.

1892-96 წლებში წინსადაცავები გაიხსნა: ჩიბათში, ნიგოთში, ავა-დებარეში ის ლანჩხუთი და ერთი კვირის შემდეგ ლანჩხუთელებმა მიიღეს საკმაო თანხა სკოლის შენობის დასაბათიერებლად. ეს იყო შემდეგში ცნობილი პირველი სკოლა, ე.წ. „ავგურის კლასი“, რომელსაც დღესაც ასე უწოდებენ ხანდახან სკოლები.

ამის გარდა გურიაში სხვა გვირგვინი სკოლებიც არიან, მაგრამ ყველას ჩამოთვალას საჭიროდ არ ვრცხები.

ამის გარდა გურიაში სხვა გვირგვინი სკოლებიც არიან, მაგრამ ყველას ჩამოთვალას საჭიროდ არ ვრცხები.

ამის გარდა გურიაში სხვა გვირგვინი სკოლებიც არიან, მაგრამ ყველას ჩამოთვალას საჭიროდ არ ვრცხები.

ამის გარდა გურიაში სხვა გვირგვინი სკოლებიც არიან, მაგრამ ყველას ჩამოთვალას საჭიროდ არ ვრცხები.

ამის გარდა გურიაში სხვა გვირგვინი სკოლებიც არიან, მაგრამ ყველას ჩამოთვალას საჭიროდ არ ვრცხები.

ამის გარდა გურიაში სხვა გვირგვინი სკოლებიც არიან, მაგრამ ყველას ჩამოთვალას საჭიროდ არ ვრცხები.

წონა იხნაპ ლანჩხუთის მხარეთმცოდნეობის მუზეუმის დირექტორი

ინფორმაცია

შავი ზღვის ტექნოლოგიური უნივერსიტეტის დაარსებასთან დაკავშირებით, საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების მინისტრის კომენტარი:

„განათლება ერთ-ერთი ყველაზე მნიშვნელოვანი პრიორიტეტია ჩვენი ქვეყნისთვის. ამერიკელი პარტნიორების ხელშეწყობითა და დახმარებით, ბათუმში ახალი უნივერსიტეტი აშენდება, რომელიც განსაკუთრებით საბუნებისმეტყველო საგნების განვითარებას შეუწყობს ხელს. უნივერსიტეტის გარდა, აშენდება კამპუსი, საერთო საცხოვრებლის ქსელი, რომელიც მნიშვნელოვანი იქნება იმ ბავშვებისთვის, ვინც ბათუმში არ ცხოვრობს. უნივერსიტეტი მოემსახურება არა მარტო საქართველოს, არამედ სტუდენტებს უკრაინიდან, თურქეთიდან, აზიის სხვადასხვა ქვეყნიდან და ა.შ., რაც ხელს შეუწყობს განათლების ინტერნაციონალიზაციას.“

27 ოქტომბერს, გამთენიისას, აფხაზეთის მთავრობის ორგანიზებით და სოხუმის სახელმწიფო უნივერსიტეტის მხარდაჭერით, გაიმართა მასშტაბური აქცია, სახელწოდებით „ჩვენ ერთი გული გვაქვს: თბილისი-სოხუმი“. 3000-ზე მეტი ადამიანი შეიკრიბა გმირთა მოედანზე, რათა პატივი მიეცათ საქართველოს ერთიანობისთვის დაღუპული გმირებისთვის. შეკრებილ საზოგადოებას აფხაზეთის მთავრობის თავმჯდომარე, გიორგი ბარამაძე მიმართა: „დღეს ერთიანად დგომა არის მნიშვნელოვანი! დაე, ყველამ იცოდეს, რომ ქართველები, აფხაზები, ოსები ოდითგანვე ღირსეულად ცხოვრობდნენ ერთად და მომავალშიც მათ ერთიანი თანაცხოვრება იქნება საქართველოს გაბრწყინების საწინდარი“. სოხუმის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სახელით, ახალგაზრდებს სტუდენტური თვითმმართველობის თავმჯდომარე გიორგი ბლაიჯი მიესალმა.

„მხოლოდ დედების საერთო გულსტკივილსა და გულწრფელ სიყვარულს ძალუძს გაუმკლავდეს ამ ტრაგედიის შედეგად, შეარჩოს ყველაზე შეურთხველი და დაპატიმრების წევრი საერთო სახლში სიმყდროვე და კეთილდღეობა. მოდით, გავერთიანდეთ და ერთად ვიცხოვროვოთ საერთო ოჯახში. ასეთ შემთხვევაში, ვერანაირი მესამე ძალა ვერ ხელყოფს ქართველებს და აფხაზთა ერთობასა და მშვიდობიან თანაცხოვრებას.“ – ამ სიტყვებით მოუწოდა, სოხუმის დაცემის დასრულებამდე, ქართველებს და აფხაზ დედებს აფხაზ-მაქაბატონმა, დარკო შაქოვსკიამ.

აქციის დასასრულს, სოხუმის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სტუდენტებმა, სანთლებით ხელში, გმირთა მოედანზე მდებარე ზიხზე, ახალი მემორიალის გარშემო შეკრეს ნრე და მშვიდობის ნიშნად, ცაში სომბოლური, გულის ფორმის საპაქეო ფრანგები გაუშვეს.

გორის რძის გადამამუშავებელ საწარმოს საქართველოს მთავრობის, ევროკავშირისა და გაეროს განვითარების პროგრამის (UNDP) დედეგაცია უწყია. ევროკავშირის წარმომადგენლობის ხელმძღვანელი საქართველოში – ელიზა პერ ელუნდი, გაეროს განვითარების პროგრამის (UNDP) ხელმძღვანელი ჯეიმზ მაკკოლდრიკი, საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების მინისტრის მოადგილე ირინე ქურდაძე, საქართველოს სოფლის მეურნეობის მინისტრის მოადგილე მალხაზ აკუშაია და შიდა ქართლის გუბერნატორი ზურაბ არსოშვილი საწარმოს მუშაობას გაეცნენ და თანამშრომლებსა და გორის უნივერსიტეტის სტუდენტებს გაესაუბრნენ. რძის გადამამუშავებელი საწარმო 4 თვის წინ, გორის უნივერსიტეტის ბაზაზე, გაიხსნა და ადგილობრივ ფერმერებს ემსახურება, პროფე-

სიული განათლების კურსების სტუდენტებისათვის კი პრაქტიკულ სასწავლებელს წარმოადგენს.

„სასწავლო საწარმოების არსებობა პროფესიულ კოლეჯებთან – წარმატებული მოდელია, რომლის დანერგვა სხვა პროფესიულ კოლეჯებშიც შესაძლებელია“, – აღნიშნა საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების მინისტრის მოადგილემ ირინე ქურდაძემ.

რძის გადამამუშავებელი მინი-საწარმო ევროკავშირისა და გაეროს განვითარების პროგრამის (UNDP) ერთობლივი ინიციატივის ფარგლებში გაიხსნა. აღჭურვილია უახლესი ტექნიკით, რაც საკვების უსაფრთხოების საერთაშორისო სტანდარტების დაცვას უზრუნველყოფს და დღე-ღამეში 1000 ლიტრამდე რძის გადამამუშავება შეუძლია. საწარმოს პროდუქცია – უმაღლესი ხარისხის ხაჭო, ყველი, მანონი და არაყანი – წარმატებით იყიდება სუპერმარკეტებში – „გულდვილი“, „ჯი მარტი“, ასევე, გორის მარკეტებში.

„პროფესიული განათლებისა და ადგილობრივი წარმოების განვითარება ეკონომიკის აღმავლობას უწყობს ხელს და ადგილობრივ მოსახლეობას უწყობს შესაძლებლობებს სთავაზობს. ეს ევროკავშირის დახმარების მნიშვნელოვანი ნაწილია, 2008 წლის ომის შედეგად შექმნილი კრიზისის დაძლევის პერიოდში“, – განაცხადა ევროკავშირის წარმომადგენლობის ხელმძღვანელმა საქართველოში, ელმა პერ ელუნდმა.

გაეროს განვითარების პროგრამის (UNDP) ხელმძღვანელმა ჯეიმზ მაკკოლდრიკმა აღნიშნა, რომ ევროკავშირისა და გაეროს განვითარების პროგრამის (UNDP) ერთობლივი ინიციატივის წყალობით, პროფესიულმა განათლებამ შიდა ქართლის რეგიონში მნიშვნელოვანი ნისვლა მიიღწია. „2009-2010 სასწავლო წელს პროფესიული სწავლება გორის უნივერსიტეტში 12 პროფესიაში მიმდინარეობდა, ხოლო პროფესიული გადამზადების კურსები 16 პროფესიაში ჩატარდა. თითოეული სასწავლო კურსი ადგილობრივი შრომის ბაზრის მოთხოვნებსაა მოგებული“, – თქვა მან.

გორის უნივერსიტეტის ხელმძღვანელმა 2008 წლის ომის შედეგად დაზარალებული რეგიონების დახმარების ნაწილს წარმოადგინა. ევროკავშირისა და გაეროს განვითარების პროგრამის (UNDP) ერთობლივი ინიციატივა შიდა ქართლის, სამეგრელო-ზემო სვანეთსა და მცხეთა-მთიანეთის რეგიონებში ხორციელდება, მისი სრული ღირებულება 4.4 მილიონ ევროს შეადგენს. პროგრამის სამი კომპონენტი ინფრასტრუქტურის აღდგენას, მკაცრობის ინსტიტუტებსა და პროფესიული განათლების განვითარებას მოიცავს.

თბილისის პროფესიული სწავლების ცენტრის ორმოცი კურსდამთავრებული ახლად გახსნილ საწარმო „სამკერვალო სახლში“ დასაქმდა. სასწავლებლის წელნიანდასრულები სამკერვალო სწავლების კურსის დამთავრების შემდეგ ევროპის დამთავრებულმა მკერავის პროფესიის დამადასტურებელი დიპლომები მიიღეს. საწარმოში დასაქმების შემდეგ მათ 500-ლარიანი ანაზღაურება დაენიშნათ. პროფესიული სწავლების ცენტრში სწავლება უფასოა – სწავლის საფასურს სახელმწიფო იხდის, ჩარიცხვა შიდა გასაზღვრების საფუძველზე ხდება.

„მნიშვნელოვანია, რომ პროფესიული სასწავლებლები დროის მერვე მონაკვეთში კვალიდითურ კადრებს ამზადებენ, რომელთა მოთხოვნა მაზარზე საკმაოდ დიდია. სწორედ ამის მაგალითია ახლად გახსნილ საწარმოში, საკმაოდ მაღალ ანაზღაურებაზე, თბილისის პროფესიული სწავლების კურს-დამთავრებულების დასაქმება“ – აღნიშნა „სამკერვალო სახლში“ მისულმა საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების მინისტრმა დიმიტრი შამკინმა.

თანამშრომლობა „სამკერვალო სახლს“ და თბილისის პროფესიული სწავლების ცენტრს შორის მომავალშიც გაგრძელდება, რაც კურსდამთავრებულების დასაქმებაში გამოიხატება.

პროფესიული განათლების მქონე ახალგაზრდებით დაინტერესება იზრდება. საქართველოს მამსტრიათი მოქმედი პროფესიული სასწავლებლების ასობით სტუდენტმა დასაქმებული სხვადასხვა პროფილის საწარმოებსა და კერძო კომპანიებში.

საბოლოტე სკოლების პირველკლასელებისთვის ინგლისური ენის შემსწავლელი სახელმძღვანელო საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების მინისტრმა დიმიტრი შამკინმა და სასწავლო გეგმებისა და შუგასების ეროვნული ცენტრის ხელმძღვანელმა ნათია ჯოსბიძემ 53-ე საჯარო სკოლის პირველკლასელებს თავად გადასცეს. ექსპერტებისა და ფსიქოლოგების მუშაობის შედეგად, სპეციალურად პირველკლასელი მოსწავლეებისთვის, შეიქმნა სახელმძღვანელო კონცეფცია. მასში გათვალისწინებულია მოსწავლის ასაკი, მსოფლმხედველობა და უნარ-ჩვევები. სახელმძღვანელო სახასიათო და იოლად ასათვისებელი.

„თანამედროვე მსოფლიოს პირობებში ინგლისური ენის სწავლებას უდიდესი მნიშვნელობა აქვს. ამ საერთაშორისო ენის ცოდნა ახალგაზრდებს ბევრ შესაძლებლობას უზხსნი. როგორც ცნობილია, მოზარდი უცხო ენას ადრეული ასაკიდან უფრო იოლად ეუფლება. საბოლოტე სკოლებში, იქ სადაც პირველკლასელებს ნეთბუქები დაუროგდა, ინგლისური ენის შესწავლაც პირველი კლასიდან დაიწერა. მნიშვნელოვანია, რომ სწავლების პროცესი მაღალ პროფესიონალურ დონეზე შექმნილი სახელმძღვანელოებით წარმართება“ – აღნიშნა საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების მინისტრმა. დიმიტრი შამკინი, ასევე, შეხვედა ამერიკიდან ჩამოსულ ინგლისური ენის პედაგოგს დენიელა ბლეიქს, რომელიც მოსწავლეებს ინგლისური ენის დაუფლებაში ეხმარება.

მომავალი სასწავლო წლიდან ინგლისური ენის შესწავლა პირველი კლასიდან ყველა საჯარო სკოლაში დაიწყება.

გურჯაანის, ბოძისა და კობნარის სკოლა-პანსიონების 12 ახალგაზრდა, განვითარების შეფერვების მქონე ბავშვებისთვის განკუთვნილ, თბილისის მე-200 სპეციალურ სკოლა-პანსიონში გადაიყვანეს. მოზარდები არასათანადო პირობებში (ცხოვრობდნენ, სასწავლო პროცესში სერიოზული სირთულეები არსებობდა. მკურნალობის, სწავლისა და საზოგადოებაში ადაპტირებისთვის არ იყო შესაბამისი პირობები. საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტროს ინიციატივით, ეს მოზარდები, ახალი სასწავლო წლიდან, სწავლას მე-200 სკოლა-პანსიონში აგრძელებენ, მინისტრმა ისინი პირადად მოინახულა და მათი ცხოვრებისა და სწავლის გაუმჯობესებულ პირობებს გაითვალისწინა. დათავალდებულ სენსორული განვითარების ახალი კანინეტი, რომელიც სხვადასხვა შეხლედის მქონე მოსწავლეებისთვისაა განკუთვნილი.

12 მოსწავლე, მე-200 სკოლაში მიყვანამდე, კოსმულტაციას ფსიქოლოგებთან და სოციალურ მუშაკებთან გადიოდა. დიდიმდე ბავშვებისათვის გარემოში ინტეგრაციის ღონისძიებები, თითოეული მოსწავლისთვის ინდივიდუალური საგანმანათლებლო გეგმა შეუქმნა. შედეგ პროგრამა და ახალი ბენეფიციარები სკოლის სხვა მოსწავლეებთან ერთად ჩართდნენ ერთობლივ აქტივობებში. სკოლის ფსიქოლოგები და მასწავლებლები მუდმივ მონიტორინგს გაუწევენ ბავშვების საგანმანათლებლო პროცესში ხარისხიან ჩართულობას.

საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების მინისტრი დიმიტრი შამკინი და ილას სახელმწიფო უნივერსიტეტის რექტორი გიგი თევზაძე „დედაქალაქის შემსწავლელ მეცნიერებათა ინსტიტუტს“ შეუწინდეს და ქართული მეცნიერების მიერ შექმნილი უნიკალური გეოგრაფიული ინფორმაციული აპარატურა GMSYS 2009 დაათავალდებულ.

ქართული გეოგრაფიული ინფორმაციული სისტემის ხელსაწყო სამი თორიალი კომპონენტისაგან შედგება და მისი გამოყენება შეიძლება, როგორც სენსორული დაკვირვებები, ასევე გეოგრაფიის, გარემოს დაცვისა და უსაფრთხოების სფეროებშიც. უცხოური ანალოგებისგან ის უფრო მაღალი თავისებულობით, მოქნილობით, დაბალი ღირებულებითა და მოდერნიზების შესაძლებლობით გამოირჩევა.

ქართული მეცნიერების მიერ გამოკონილი გეოგრაფიული ინფორმაციული სისტემა უკვე შეისყიდა ნატო და ნატოს წევრმა ქვეყნებმა, სისტემის შესყიდვის სურვილი ასევე გამოთქვს ამერიკის შეერთებულმა შტატებმა და თურქეთმა.

„ქართულმა ტექნოლოგიურმა პროდუქტმა საერთაშორისო და სტრატეგიული აღიარება მოიპოვა. ქართული მეცნიერების განვითარებისთვის მნიშვნელოვანია საქართველოში ტექნოპარკების შექმნა, სადაც ქართული მეცნიერები არა მხოლოდ დააპატენტებენ საკუთარ გამოგონებებს, არამედ ადვილზევე შეძლებენ პროდუქტის წარმოებას. ტექნოპარკების დაარსებით შეიქმნება დამატებითი სამუშაო ადგილები, ხოლო მეცნიერებისთვის გაიზარდება დღინასება“ – აღნიშნა განათლებისა და მეცნიერების მინისტრმა დიმიტრი შამკინმა. ინსტიტუტი საბუნებისმეტყველო მეცნიერებების მიმართულებითაც აწარმოებს კვლევებს, მინისტრების დაკვირვებას, სემინარების დასრულებას, სამეცნიერო და პრაქტიკულ სამუშაოებს. დაწესებულება ონლაინ რეჟიმში ინფორმაციას იღებს 10 სემინარ სადგურიდან (ონა, ახალქალაქი, ენერჯის კამპალი, დავით გარეჯი, დუშეთი, ნინოწმინდა და თბილისის რამდენიმე სადგური), ასევე მეზობელი ქვეყნებისა და საერთაშორისო სემინარ სადგურებიდან. ინსტიტუტი მინისტრთან ინფორმაციას მომენტალურად აწვდის საგანგებო სიტუაციათა სამსახურს.

ილას სახელმწიფო უნივერსიტეტის დეამინის შემსწავლელ მეცნიერებათა ინსტიტუტის სემინარული ქსელი 30 სადგურისგან შედგება. ისიც ბოლომდე იგეგმება სადგურების რაოდენობის 40-მდე გაზრდა.

„საქვირველი კაცის“ ბიობრაფიული დეტალები

„თამამად შემოძლია ესთვება: იდგის სახედ ქვედაში, აზრის სიტყვად ბორცვებში, მხატვრულის მთლიანობაში, ჰქმნათა სრულებაში მის მხოლოდ დიდებული დანტე თუ შეედრება... - ეს გრივოდ რომაქიძის მუფასებაა ჯერ კიდევ აკაკის ნახევარსაუზუნოვანი ოუბოლი-სადმი მიძღვნილი, - ჩემის აზრით, აკაკის შემოქმედებითი ინდივიდუალობა შეუცნობელი გენიალობაა: მან ვერ მიადლია გენიალურ შეუცნობელობას. ეს არის მიზეზი, რომ მისი გენიალური ბუნება გენიოსად ვერ იქცა.“

აი, თქმა, რომელიც ჯერჯერობით უცდის ავტორს.

ამ ლოდინში, ბევრიც დაინერა და ბევრიც აღიბეჭდა, გასაკვირიც არაფერია, აკაკის დაბადებიდან 170 წელი გავიდა და მისი სახელი საუკუნუნებავარზე მეტმა დრომ კიდევ უფრო გააქამკამა. ალბათ, მაშინ, როცა ნახევარსაუკუნის ოუბოლიესათვის გზაზედგინდნენ ვერვინ წარმოიდგინდა, რომ საუკუნის მერე საპატრიარქო მისი კანონიზაციის საკითხს განახილავდა. მწერლის წინიდანად შეტრაცვის იდგის ავტორი, მისივე მუხუშუმის დირექტორი ცეზარ ლაში აკაკის სექტლანტიან ნივნის უძღვის - „ქრისტიანობის ჭეშმარიტ მსახური და მქადაგებელი“. იდგის ავტორსაც და საპატრიარქოში შეკრებილ კოშიისა იმთავითვე გამოუჩინდნენ განსხვავებული აზრის ადამიანები, რომლებმაც თავი ვერ აარიდეს აკაკის ცხოვრების იმ დეტალებს, რომლებიც მის ბანქოსადმი და ქალეისადმი განსაკუთრებული სიყვარული ადასტურებდა. სხდომას ლიტერატორებიც და ისტორიკოსებიც ესწრებოდნენ, იდგის ავტორმა კი გაცხადდა, რომ ამ კითხვებს დოკუმენტური პასუხი გაცეცა: აკაკის მთელი ცხოვრება პლატონურად უყვარდა ის, ვისაც ლექსებს უძღვნიდა. „ერთხელ მზე ამოსული არც კი იყო, სასტუმრო „გრანდ ოტელიან“ შევხდი. სახე დალილი ჰქონდა. ტყვობდა უძინარი იყო. მივხსალმე და შევეკითხე: - „სად ბრძანდებიდი, ბატონო აკაკი, ასე დიდიდარიანი? - ჩემი ვარინკა ლომილი მინახება აკაკი, მთელი ჩემი სიცოცხლე სულიერ სინძინებზე ვუსრუნავდა და, მეორე, ამ მხრივ მიზანს მე ვაღივ კიდევ. ეხლა ამ ცინცხალ დილაზე, ხორციელადც და სულიერადც განსწმენილი ვიბაღავარ: ნუხებ მიელ ღამეს ბანქოს ვინახებდი და რაც უფლი მესება, მთლად ვინახავ. ასე რომ, სრულად გასულიავეთელი მიღვივარ ჩემს საკანში (თავის პატარა ნომერს ასე ეძახდა) - იგივეს ვარინკა ვწერეთელი. საპატრიარქოში სპეციალურმა ვჯვრება დეტალურად უნდა შეისწავლოს აკაკის ცხოვრების ბიოგრაფიული უც ცხოვრების წესის დეტალები, მისი ნაწარმოებები და იმდროინდელი პრესაც კი. აკაკის კანონიზაციის წინდა სინოდი გადაწყვეტს, ჩვენ კი აკაკის ბიოგრაფიულ დეტალებს მივუბრუნდეთ.“

წლებეფილი წელი კულტურის სამინისტრომ აკაკის წლად გამოაცხადა, მაზიანი - მისი ცხოვრებისა და შემოქმედების უკეთ გაცნობა. სწორედ ამ მიზნით უკვე დაიწყო ღონისძიებები. „საკვირველი კაცი ვარ, ცოლი მეყვს და არა მეყვს, შვილი მეყვს და არა მეყვს, მეწინა მაქვს და არა მაქვს“ - ამ სიტყვების ავტორის ბიოგრაფია უკვე საინტერესოა, მთი უფრო, როცა მისი ავტორი ქართველეთის საყვარელი მეგობარია. აკაკის ბიოგრაფიული დეტალები სხვებშია თავმოყრილი. მათა სამდე ექსპონატი ისევ სახლის საკაბში იხიბავს. თუმცა მისი ბიოგრაფიული დეტალები ამჟერად კულტურის სამინისტროში თეატრის, მუსიკის, კინოსა და ქორეოგრაფიის სახელმწიფო მუხუშუმში დაცული უნიკალური მასალა გამოიფინა - აკაკი ქართულ თეატრში.

„მხოლოდ ერთი ასაწარზე დაგვრჩენია - თეატრი, საიდანაც შეგეძლია გავიგონო ჩვენი დედანაც: ის ენა, რომელზედაც თხოქსობდა რუსთაველი, მბრძანებლობდნენ ოსტატები, რომელზედაც ქადაგებდნენ ნინოები და რომელზედაც ნამბეზღი სიმბაღლით იღვწის ადიდებდნენ - ქეთივანები და მათი მუსკანები.“

ჩვენ, ამ თეატრის წყალობით შეგვიძლია გავიხსენოთ ჩვენი წარსული, დავიხსენოთ აწმყო და წარმოვადგინოთ მომავალი - ამ სიტყვებით ვივადებ, თუ როგორი ქომაგი აკაკი ქართული თეატრის. ლიტერატურულ-შემოქმედებითი მუშაობასთან ერთად აკაკი უდიდეს მნიშვნელობას ანიჭებდა სკოლების, თეატრის, ბიბლიოთეკა-საბავთხილეობისა და სხვა კულტურულ-საგანმანათლებლო დანესხებებებს განვითარებას. იგი მხოლოდ ქომაგი არ იყო ქართული თეატრის, ქუთაისში გამართულ თეატრალურ წარმოდგენებში მონაწილეობდა, როგორც რეჟისორი და როგორც აქტიორი. პირველად სცენაზე აკაკი 1862 წელს გამოშულა - ზურაბ ანტონოვის პოსით. „მზის დახე-

ლებდა საქართველოში“, 1868 წელს პეტერბურგიდან სამშობლოში დაბრუნებულ აკაკი ქართველ ერისთავთან ერთად ქართული თეატრის აღორძინებისათვის იბრძვის. მან რამდენიმე სპექტაკლიც კი დადგა, მაგ. „პატარა კახი“, სადაც მთავარი როლი ნიკო გვარამეძე ითამაშა. აკაკიმ ქართულ თეატრში ყველა ამშულამი სცადა ბედი, 1903 წელს აკაკის ქართული თეატრის ხელმძღვანელობა და რეფისორობაც შესთავაზეს ერთი სეზონით, ამ შეთავაზებას იგი სთამოუნებით დათანხმებდა. „პატარებო! მოხარული ვარ, რომ გარემოებამ ამ სიბერის ვაჟს კიდევ გამოიყვანა თქვენთან ერთად სა-მუშაოდ...“ აკაკი სიცოცხლის ბოლომდე დარჩა ქართული თეატრის გულმდებელი, მაყურებელი კი გამორჩეული ყოფილა. შალვა დადიანი იფიხებს: „აკაკი როგორც მაყურებელი მეტად უშუალო იყო და გულთა... ცოტა რამ სასაცილოზედაც სცენაზე ველით ხარხარებდა, სამწუხაროზე - დაღვრული იყო, მის ბოლოურ სახეზე აქარიდ იხატებოდა ცენებში გამორჩეული მულვარება“.

„აკაკი ქართულ თეატრში - ქართული თეატრის ქომაგისთვის ასეთი ექსპონიციის მონყობა ალბათ აუცილებელიც კი იყო, წარმოადგინო იყო აკაკი წერეთლის ხელნაწერი, ფოტოები მემორიალური ავტორეფები, ქართველი მხატვრების ი. შტენბერგის, კ. კვალიაშვილის, მ. გოცირიძის, და მირიანაშვილის ესკიზები სპექტაკლებისათვის: „ბაში-აუჯი“ და „პატარა კახი“. ფერად ნახატებში დადო-ცემულმა მსახიობთა კოსტუმებისა და ექსპონციების ესკიზებმა აკაკის ნაწარმოებთა ეპოქა აახა. პირველად გამოიფინა უნიკალური კოსტუმები კინოფილმიდან „ბაში-აუჯი“. თავად ჩოლოყაშვილის, აბლუ შაჰილის, ხელში ხაზის კოსტუმების შესრულების დროს გამოყენებულა ოქრის მუღანი, ძვირფასი ლითონები და აღმოსავლური ქსიციული შესრულებული აბლიკაციები. ერთისთვის ქალის კაბა კი XVII საუკუნის ადრეოვლური კოსტუმის ზუსტ ასლს წარმოადგენს და ქართული ფრესკების მიხედვით შეიკურა.“

გამოფენილი იყო აკაკი წერეთლის ფოტოები მემორიალური ავტორეფებით - რომ ის ფოტოს სახსოვრად უძღვნის მაკო საფაროვას, ასევე წერილი მაკო საფაროვასადმი, აკაკის ცნობილი ხელმოწერილი, სადაც მიმართავს მაკოს, რომ აქაური საქმეები არც ისე კარგად არის. კიდევ ერთი ფოტო ექსპონციიდან, აკაკის პორტრეტი დიდი ზომის, რომელსაც ამშვენებს მისივე წარწერა: „ვინც რომ ქალის გულწრფელობა ან სიკეთე დაიჯეროს, იმან აქოს ან ადიდოს, ლექსიც იმან დაუწეროს“ და იქვე უძღვის პოეტს მაშინდელი სცენის ვარსკვლავს ქებას, ლექსს. კრიტიკოსები მაკო საფაროვას სცენიურ ბრწყინებულებას, ვარკვეულწილად, აკაკის დამახარებლად მიიჩნევდნენ.“

აკაკი წერეთელი ქართველთა ცნობიერებაში პირველი დოკუმენტური ფილმილია შემოღის. ფილმის ავტორის ვასილ ამამუკელის ობიექტივის გმირი 72 წლის მეგობარია. ოპტელენუმში მიმავალი მოხუცი პოეტი რაჭატივის წინ პოზირებს და ამით მომავალ თაობაზე პირველ დოკუმენტურ კადრებს შემოუნახავს. ასე იქცა აკაკის მოგზაურობა რაჭა-ლენქუმში ქართველეთისთვის ორმაგად მნიშვნელოვან დოკუმენტურ მასალად, გამოიფინა 1912 წელს რაჭა-ლენქუმში მოგზაურობის დროს გადაღებული ფოტოს ორიგინალი, სა-

დაც აკაკი მოცეკვავეთა შორის დგას. გამოფენაზე დამოვლერიებელმა პირველად იხილა აკაკის ვაჭის მუსიკალურ მიღვენობასთან დაკავშირებული მასალა. „წერავინ წუ დაიჩემებს: მომავალში ამას ვიზამ, თუ იმასო! მე გადაწყვეტილი შექონდა გუნებამი, რომ ცოლი არ შემერთო და მერე ისიც უცხოელი, მაგრამ შემთხვევას ყველაფერი შესძლებომა!“ - ასე იფიხებს აკაკი თავის ქორწინებას. აკაკიმ ცოლად ბაზილევსკის ქალი ნატალია შეირთო, რომელსაც მითქმა მითქმა მოჰყვა, მითქის აკაკიმ „ცოლის მზითვეი მი-ლოვნილი აიღო და გავლანგაო, მაშინ, როდესაც თვითონ არ მინახავს რა. ეს ცოლისნამება დელსაც ბუერს მართალი ჰგონია“ („ჩემი თავგადასავალი“). აკაკის ცოლ-შვილთან რომ სახარბილო ურთიერთობა არ ჰქონია ამას წყაროებში ვიკებთ.“

მისი ცოლ-ვილი ძირითადად რუსეთში ცხოვრებით და სხვიტორში მხოლოდ ზაფხუ-ლობით ჩამოდილა. ვარინკა წერეთლის მოგონებში ვკითხულობთ: „აკაკი ქუთაისის ხშირი სტუმარი იყო, სასტუმროში ერთი პატარა ნომერი ეჭირა და იქ ცხოვრობდა, ნათესავეებთან ვაჩერებდა არ უყვარდა. ერთხელ სანახავად შევედი. მასთან სხვა მნახველებიც იყვნენ. შემოვიდა ფოსტალიონი და წერილი შემოიტანა. აკაკი კონერტს დახედა, გვერ-ზე გუდავასო.“

„ზო არ გიშლით ბატონო აკაკი, მეგონი, ნაკითხვას აპირებდით, მიმართა ერთმა სტუმართავანმა.“

„არა ბატონო, ამ წერილის შინაარსი ნაუ-კისხავადე კარგად ვიცი. ეს დაწველული ეპისტოლე ჩემი ცოლისაგან ვახლავთ და ზე-მოხად ვიცი, რომ შივ „პერეულის“ მეტი არა-ფერი არ გწერდა. მოგახსენებთ ფული იშვი-კათად მაქვს და „პერეულის“ იმითადე ვა-კეთებ ბოლმე“ - დაამძინდა აკაკიმ თავიანთი სიტყვებით.

სიცოცხლის უკანასკნელი დღეები აკაკიმ სხვიტორში, საკუთარ სახლში გაატარა. მისი მონადე ექიმი იხსენებს, რომ აკაკიმ არ ისურვა, რომ მეუღლე მის გვერდით ყოფილიყო. ვარინკა წერეთელი ასე იხსენებს მისი გარდაცვლენის უკანასკნელ სთუებებს: „სიკვდილის წინაც მასთან ვიყავი. ძალიან ცუდად იყო, შფოთავდა. თავითი ვუჯვავი და თვალცრემლიანი შევეყრებდი. აკაკი თვალდაზუსტული იყო. ხშირად ფუნსორები ყურთბაღობს. ამ დროს შემოვიდა ნამტრალევი მისი შვილი ალექსი. აკაკიმ თვა-ლი ცოტათი გაახილა და რაღაც ანიშნა: ალექსი საწოლთან მოვიდა და ჰკითხა რუსულად. დახარის ნიშნად აკაკიმ თავი გააქნია და თვა-ლი დახურა. ალექსის ტირილი აუტყდა. მე აკაკის თავზე ხელი ვადავუსევი და რამდენიმე-ჯერ წაქსივე: რა სურდა, შემომხედა, მოინდო-მა რაღაცის თქმა, მაგრამ ვერ მოახერხა...“

ალექსი ხარკის თეატრში მოუბოდა და ცნობილი მუსიკოსი იყო. როთული იქცება, რო-გორი დამოუკიდებლად იყო მამა-შვილს შორის, მაგრამ, როგორც ჩანს, იმეფითი, რადგან-ნაც ერთ-ერთ წერილში აკაკი საგანგებოდ აღ-ნიშნავს, რომ მას პორტრეტი შეილი შეეგება: „მარხულში შვილი დამხედა, არ ვიცი მე შემე-გება თუ ვიგებს, თუ ვიგებს, შემომხედა, მოინდო-მა რაღაცის თქმა, მაგრამ ვერ მოახერხა...“

ალექსი ხარკის თეატრში მოუბოდა და ცნობილი მუსიკოსი იყო. როთული იქცება, რო-გორი დამოუკიდებლად იყო მამა-შვილს შორის, მაგრამ, როგორც ჩანს, იმეფითი, რადგან-ნაც ერთ-ერთ წერილში აკაკი საგანგებოდ აღ-ნიშნავს, რომ მას პორტრეტი შეილი შეეგება: „მარხულში შვილი დამხედა, არ ვიცი მე შემე-გება თუ ვიგებს, თუ ვიგებს, შემომხედა, მოინდო-მა რაღაცის თქმა, მაგრამ ვერ მოახერხა...“

საზოგადოებას დაუტოვა: „სამოსახლო ად-გილს შენობით და კარის ეკლესიის საკუთრე-ბით ვუტოვებ ქართველთა შორის წერა-კითხ-ვის გამავრცელებელ საზოგადოებას, რომ იქ გაიხსნას დედათა სკოლა ჩემი სახელობისა, დანარჩენ მოძრავ ქონებას ვუტოვებ ჩემ მეუღ-ლესა და შვილს.“ ანდერძი არ შესრულდა, წე-რა-კითხვის გამავრცელებლმა საზოგადოებამ აკაკის მიერ ანდერძით დატოვებული სახლი არ ჩაიბარა (ერთ-ერთი ვერსიით საფრთხე იყო იმისა, რომ მევალებები სახლს უკან გამო-იხოვდნენ), არც დედათა სკოლა გაიხსნა. ამ-ჟამად აკაკის სახლში გახსნილია მისივე სახლ-მუხუშუმი. პოეტმა ანდერძში უფერვენი და უბრალოდ დასაფლავება ითხოვა კარის ეკლესიის გვერდით სოფელ სხვიტორში: „რადგან ზემოხსენებული სამოსახლო ადგილთან და-კავშირებულია ჩემთვის ფრად ძვირფასი მო-გონებანი, ანტომ ვთხოვლობ, როცა უფლი თავისთან ვამიწვევს, ვთხოვ დამასალავლით კარის ეკლესიის გვერდით, სოფელ სხვიტორ-ში. ვთხოვ დამასალავლით უბრალოდ და უფ-ერვენიოდ“ აკაკის ანდერძი არ შესრულდა, ქართველმა ხალხმა რომაბაზის მიერ დასმულ კითხვას, თუ ვინ არის აკაკი, ამით ნაწილობრივ გასცა პასუხი - აკაკი მართალია, ძალიან შორს სხვიტორიდან - კარის ეკლესიიდან, მაგრამ ქართველ გენიათა შორის დასაფლავებს, რად-განაც „აკაკი ჩვენი ერის მესაღლმულეა, ერის გულდინ ამილენული მთავარტატი, იგი თვით საქართველოა, იგი თვით ქართველი ერია“ (სოფრომ მაგალიბოშვილი).

ახლა, თუ გინდეთ იცოდეთ აკაკის ხასია-ტი, თვისებები, მისი აზრი მწერლობასა და ხელოვნებაზე, წაკითხეთ იონა მეუნარგაის საუბარი აკაკისათვის:

„სამბასსორომ ფურცლები აპაქის შსხსენა“
იონა მეუნარგაია: რომელი თვისებები უფრო მოგწონს აკაკისა?
აკაკი: მამაცური სულგრძობობა.
ი.მ.: რომელი თვისება მოგწონთ ქალისა?
აკაკი: გულწრფელი დაუდგრომლობა.
ი.მ.: მისი უფრო გინდა აკეთებდ? აკაკი: მისთანა საქმეს, რომელიც თავაშ-ველებს ჰლავგავედეს და გულგატყბილს ამხ-ველებდეს.
ი.მ.: რითი გასხვავდება შენი ხასიათი? აკაკი: გაფრქვლიანნი სიმქიცით და წერი-ლმანი უხასიათობით.
ი.მ.: რომელი ყველაზე დიდი ბედნიერება? აკაკი: ვარეშობის ატანა.
ი.მ.: რომელი ყველაზე დიდი უბედურე-ბა?
აკაკი: გულმოდროლობა.
ი.მ.: რა ფერი უფრო გიყვარს? აკაკი: დრო ზე მიხედნილი.
ი.მ.: რა ყვავილი? აკაკი: ვარდი.
ი.მ.: მის რომ აკაკი არ იყო, ვინ გინდა იყო? აკაკი: მანინ აკაკი.
ი.მ.: სად უფრო გინდა ცხოვრობდ? აკაკი: ყველგან და არსად.
ი.მ.: რომელი მწერლის პროზა უფრო მოგ-წონს?
აკაკი: არდაზიანის.
ი.მ.: რომლის პოეზია? აკაკი: ვურამიშვილის.
ი.მ.: ვინ უფრო მოგწონს კაცთავან სიტო-რიაში?
აკაკი: გიორგი ბრწყინვალე.
ი.მ.: რომელი ვინ გირჩევენთა კაცთავან? აკაკი: ავთანდილი.
ი.მ.: ქალთავან ვინ მოგწონს რომანში? აკაკი: ნესტანდარეჯანი.
ი.მ.: რა სახლები უფრო გიყვარს? აკაკი: ელენე და არჩილი.
ი.მ.: რა უფრო გძულს ქვეყანაზე? აკაკი: წერილობისა.
ი.მ.: რა შეცდომას უფრო აპატებს კაცს? აკაკი: ყოველგვარს, თუკი შვიანინებს.
ი.მ.: რა სასწაული უფრო ეწყოში? აკაკი: წყალს.
ი.მ.: ვინ არის ყველაზე ღამაში ქალი ქუ-თაისში?
აკაკი: ის, რომელიც მე შემოყვარდება.
ი.მ.: ურის ცხოვრების დევიზი რა არის? აკაკი: შრომა და მოთმინება.
ი.მ.: რომელი ადგილი უფრო მოგწონს „ვეფხისტყაოსნისა“?
აკაკი: ჩვენი კრიტიკოსებისაგან დაწუნე-ბული.

მასალა მოამზადა
ლალი ჯეღაძემ

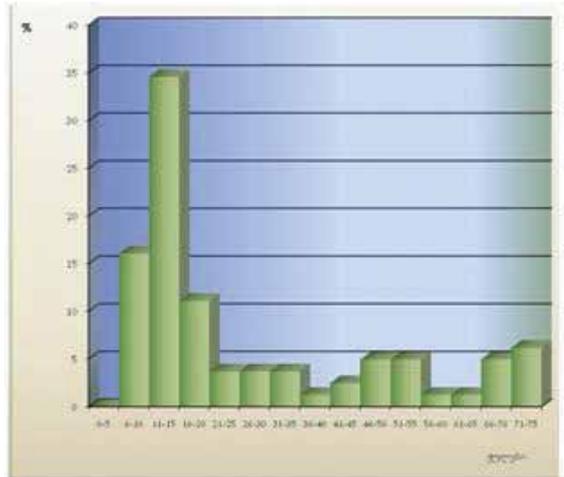

სიმონ ჯანაშია

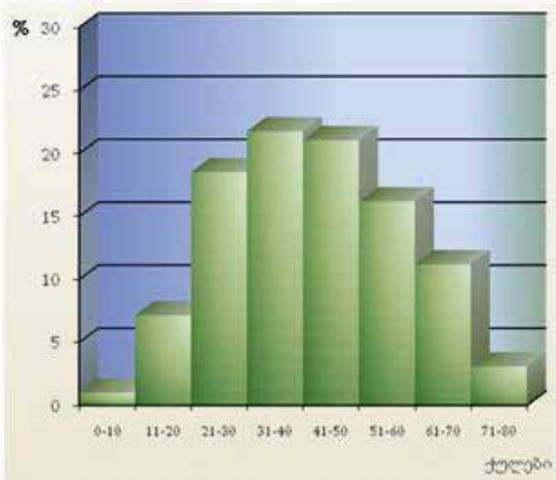
2010 წელს აბიტურიენტების მოზალდების დონესთან დაკავშირებით

დასასრული

ორივეს გათვალისწინებით, გამოცდების ცენტრი ყოველწლიურად ატარებს საცდელ ტესტირებებს. ამ ტესტირებების მიზანია, რომ იმავე პოპულაციაზე, რომელიც მიიღებს მონაწილეობას ერთიან ეროვნულ გამოცდებზე, შეამოწმოს ტესტური დავალბები და შეადგინოს ისეთი ტესტი, რომელშიც იქნება მარტივი, საშუალო და რთული დავალბები. სხვა უფრო რთულ მიზნებთან ერთად, მათი ერთ-ერთი მიზანი ისაა, რომ ტესტის შედეგების მიხედვით აბიტურიენტების შედეგები ისე განლაგდეს შედეგების სკალაზე, რომ ერთი მხრივ მინიმალური იყოს ქულების დამთხვევის ალბათობა, ხოლო მეორე მხრივ ტესტი არ იყოს არც ძალიან მარტივი და არც ძალიან რთული. ტესტი ამ მიზნებთან მიმართებაში იდეალურია, თუ ტესტის მონაწილეების ნახევარი ტესტის მაქსიმალური შესაძლებლობიდან 50%-ს და ნაკლებ კითხვას პასუხობს, ხოლო დანარჩენი კი ქულების 50%-ს და მეტს იღებს. ვიზუალურად იდეალურთან მიახლოებული შედეგები ასე გამოიყურება:

გრაფიკი 2. 2010 წ. ფიზიკის ქულების განაწილება

გრაფიკი 1. 2010 წ. ისტორიის კარიანტი ქულების განაწილება

ამ გრაფიკზე ხედავთ 2010 წლის ისტორიის ტესტის ერთ-ერთი ვარიანტის განაწილებას. აქ კარგად ჩანს, რომ ძალიან ცოტა აბიტურიენტია, რომელიც ძალიან ცუდ (0-10) ან ძალიან კარგ (70-80) შედეგს აჩვენებს. აბიტურიენტების, დაახლოებით, ნახევარი 50%-ს და ნაკლებ სწორ პასუხს იძლევა. მეორე ნახევარი კი უკეთეს შედეგს აჩვენებს. შესაბამისად, ტესტი არც ძალიან რთულია და არც ძალიან ნაკლები და საკმაოდ კარგად არის მორგებული იმ პოპულაციაზე, რომელზეც გამოიცდება. ამგვარი (ე.წ. ნორმალური) შედეგების განაწილება აუცილებელია იმისთვის, რომ რაც შეიძლება ნაკლები შედეგობა იყოს შედეგებში და ასევე შედარებადი იყოს სხვადასხვა ტესტის ვარიანტის დამწერი აბიტურიენტის ქულა ერთმანეთთან.

რა სირთულეები აქვს გამოცდების ცენტრს ამ მხრივ? პირველი სირთულე ისაა, რომ თუ საცდელ ტესტირებაზე თვისებრივად ერთი ჯგუფი მოდის, ხოლო ოფიციალურ ტესტირებაზე სხვა, შესაძლოა, ტესტის სირთულე არ იყოს პოპულაციაზე მორგებული. ამ მხრივ სხვადასხვა ფაქტორი მოქმედებს. შესაძლოა, საცდელ ტესტირებაზე უფრო მოტივირებული აბიტურიენტები მოვიდნენ ან უფრო მშვიდ ვითარებაში დაწერონ ტესტი, რაც გარკვეულ პრობლემებს ქმნის შედარებისთვის. კიდევ უფრო პრობლემატურია, როდესაც ჩამბარებლების რაოდენობა არ იძლევა საცდელი ჯგუფის სწორად შერჩევის შესაძლებლობას. საგარაუდოდ, სწორედ ასეთი პრობლემა გვაქვს ფიზიკის გამოცდის შემთხვევაში. 2010 წელს 30 000-ზე მეტი აბიტურიენტი იყო დარეგისტრირებული და აქედან მხოლოდ 81-მა აირჩია ფიზიკის ტესტი. ამ ტესტის შედეგებისას საცდელი ტესტირებისთვის მსგავსი ჯგუფის შერჩევა უბრალოდ შეუძლებელია, რადგან იგივე აბიტურიენტებიც რომ მოვიდნენ საცდელ ტესტირებაზე, მათი რაოდენობა იმდენად მცირეა, რომ ტესტური დავალბების შედეგების სტატისტიკური ანალიზის გაკეთება შეუძლებელია. ასევე შეუძლებელია ამ აბიტურიენტებზე საცდელი ტესტირების ჩატარება, რადგან საცდელ ტესტირებაზე ოფიციალური ტესტის დავალბებშიც გამოიცდება. რადგან ფიზიკაში დავალბების მხოლოდ ერთი ვარიანტია, ერთსა და იმავე ჯგუფზე საცდელი და ოფიციალური ტესტის ჩატარება ნიშნავს იმას, რომ აბიტურიენტებს ნინასწარ ეცოდინებათ დავალბების უმეტესობა. დააკვირდით ფიზიკის ტესტის შედეგებს ქვემოთ მოცემულ გრაფიკზე და შეადარეთ ქართულის განაწილების მაგალითს. ამკარაა განაწილების არათანაბრობა. აბიტურიენტების რაოდენობისა და მათი შედეგების ამგვარი სურათის გამო რთულია იმის თქმა, თუ რა სირთულისაა ის. ამგვარი სურათი ჩვეულებრივ ნიშნავს ხოლმე, რომ ტესტი არასწორადაა შედგენილი. ასეთი შედეგების მიხედვით ტესტი არ არის საშუალო სირთულის საკითხები - საკითხები ან ძალიან მარტივია, და, ან შედარებით რთულია. ამ ტესტში უფრო მეტი რთული კითხვა ვიდრე მარტივი. ტესტი ვერ ახერხებს იმ აბიტურიენტების გამოვლენას, რომლებიც მარტივ და საშუალო სირთულის კითხვებს პასუხობენ, მაგრამ რთულს ვერა. უფრო მეტი აბიტურიენტი პასუხობს რთულ კითხვებს, ვიდრე საშუალოებს, ანუ ტესტი არის შედგენილი ისე, რომ ან შეგიძლია პასუხის გაცემა და, ან არა.

ფიზიკა ექსტრემალური მაგალითია, მაგრამ ზოგადად რაც უფრო მცირეა პოპულაცია, რომელზეც შეგვიძლია საცდელი ტესტირებები ვატაროთ, მით უფრო მცირეა შანსი, რომ იდეალური ტესტი შევადგინოთ. დავაკვირდეთ №1 ცხრილში მოცემულ საშუალო ქულებს და ვნახავთ, რაც უფრო მეტია აბიტურიენტების რაოდენობა, რომელიც კონკრეტულ საგანს აბარებს, მით უფრო ახლოსაა 50%-თან მათი საშუალო ქულეები. თუ აბიტურიენტების ზრდას გავითვალისწინებთ სხვადასხვა არჩევით საგანში, ასევე ჩანს ამ შედეგთან წლებანდელი საშუალო ქულის დაახლოება, შარშანდელთან შედარებით. ასევე კარგად ჩანს ის, თუ რამდენად კონსისტენტურია ქართულის, ინგლისურისა და უნარების ტესტის სირთულე პოპულაციებთან მიმართებაში. საშუალო ქულების ცვლილება 2%-ს არ აღემატება, რაც ამ საგნის ტესტის შედეგების მაღალ პროფესიულ დონესა და ობიექტურად ნაკლებ პრობლემებზე მიუთითებს. ძალიან შორსაა იდეალური სირთულისგან მათემატიკისა და საბუნებისმეტყველო მეცნიერებების ტესტები. თუმცა მათემატიკის ტესტი წელს იდეალურს, სირთულის მხრივ, დამორდა, ხოლო საბუნებისმეტყველოები კი უფრო დაუახლოვდა.

ის, რაც უდავოდ შეიცვალა 2010 წელს 2009 წელთან შედარებით, არის ერთიანი ეროვნული გამოცდების არჩევით ნაწილში აბიტურიენტთა რაოდენობა, გამოცდების სტრუქტურა, შინაარსი და მეთოდოლოგია.

ცვლილებების ზომადი კონტაქსტი
 თუ ყველაფერ ზემოთ თქმულს გავითვალისწინებთ, შეგვიძლია ვივარაუდოთ, რომ შარშანდელი და წლებანდელი შედეგების შედარება შესაძლებელია მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ: ა) შარშანდელი და წლებანდელი პოპულაციები თითქმის იდენტურია და ბ) თუ პოპულაციებთან ერთად წლებანდელი და შარშანდელი ტესტებიც მაქსიმალურად ახლოსაა ერთმანეთთან სირთულის დონით.
 რამდენად მსგავსია შესადარებელი თაობები ერთმანეთის? 2009 და 2010 წლის სასკოლო გამოშვებას, ორივეს:
 • ნასწავლი აქვს რეფორმამდელი ნასწავლო გეგმით I-IX კლასებში;
 • ახალი ნასწავლო გეგმით ნასწავლი აქვს X-XII კლასებში;
 • ნასწავლი აქვს ერთი და იმავე სახელმძღვანელოებით;
 • მათ ასწავლიდნენ ერთი და იგივე მასწავლებლები მსგავსი მეთოდების გამოყენებით;
 • სწავლობდნენ თვისობრივად ერთი და იმავე ინფრასტრუქტურის პირობებში;
 • სწავლობდნენ მსგავსი რაოდენობის შემცველი კლასების პირობებში.
 სამეცნიერო ლიტერატურაში არ არის საერთოდ ცნობილი ერთი წლით დამორბეული თაობების მნიშვნელოვანი განსხვავება საგანმანათლებლო მიღწევების მიხედვით. მით უმეტეს უცნობია შემთხვევა, როდესაც ყველა ის პარამეტრი, რაც ზვეთი ჩამოთვალე, უცვლელია, შედეგები კი მკვეთრად გაუმჯობესებული ან გაუარესებული, როგორც ამას ქ-ნი. მიმინომილი გვთავაზობს. მიუხედავად იმისა, რომ 2010 წლის თაობას უფრო მეტ ხანს მოუწია უფრო გამოცდილი, უფრო მეტ ტრენინგავალი მასწავლებელთან, ახალგაზრდობაში უკეთესი სწავლა, უფრო მეტი შეხება მკონდა ინფორმაციულ და საკომუნიკაციო ტექნოლოგიებთან, უფრო გამოცდილი რეპეტიტორებთან ემზადებოდა, იმის ვარაუდი, რომ ეს თაობა მნიშვნელოვნად უკეთეს შედეგს უნდა აჩვენებდეს, უსაფუძვლოა.

თუ დავუშვებთ, რომ ზემოთ ჩამოთვლილი პარამეტრები მეტ-ნაკლებად უცვლელი იყო თაობებს შორის, მაშინ უნდა დავსვათ კითხვა, ის ცვლილებები, რაც მოხდა მათემატიკისა და საბუნებისმეტყველო მეცნიერებების (ბიოლოგიისა და ქიმიის) ტესტირების შედეგების კუთხით, რა პარამეტრების ცვლილებითა გამოწვეული? ის, რაც უდავოდ შეიცვალა 2010 წელს 2009 წელთან შედარებით, არის ერთიანი ეროვნული გამოცდების არჩევით ნაწილში აბიტურიენტთა რაოდენობა, გამოცდების სტრუქტურა, შინაარსი და მეთოდოლოგია:

- სამი გამოცდის ნაცვლად, სავალდებულო გახდა ოთხი გამოცდის ჩაბარება და შესაბამისად, მათი რიცხვი, ვინც არჩევით სავალდებულო აბარებს, დრამატულად გაიზარდა;
- შეიცვალა მაქსიმალური ქულების მოცულობა უნარების, ლიტერატურის, მათემატიკის, საზოგადოებრივი მეცნიერებებისა და საბუნებისმეტყველო მეცნიერებების ტესტირებაში;
- მნიშვნელოვნად შეიცვალა ტესტების შინაარსი, ტესტური დავალებების რაოდენობა მათემატიკისა და საბუნებისმეტყველო მეცნიერებებში.

**კლიან შორსა იდალური სირთულისგან
გათემატიკისა და საბუნებისმეტყველო
მეცნიერებების ტესტები. თუმცა გათემატიკის
ტესტი წელს იდალურს, სირთულის მხრივ,
დაშორდა, ხოლო საბუნებისმეტყველოები
კი უფრო დაუახლოვდა.**

სამიდან ოთხ სავალდებულო გამოცდაზე გადასვლას უნდა უკავშირდებოდეს მათემატიკის გამოცდის ჩაბარებულთა რიცხვის დრამატული (64%-იანი) ზრდა. 2009 წელს მათემატიკა, დაახლოებით, 8500 აბიტურიენტი აბარებდა, 2010 წელს კი – თითქმის 14000. შესაძლებელია თუ არა, მათემატიკის ქულების გაუარესებაზე ამას ემომქმედა? საიდან ვიცით, რომ 2010 წელსაც 5500 აბიტურიენტი ნაკლები რომ გასულიყო გამოცდაზე, იმავე შედეგს მივიღებდით როგორც საშუალო ქულების, ისე კომპეტენციის ზღვარზე ჩაჭრილების კუთხით? ხომ შესაძლებელია, რომ ეს ის აბიტურიენტი არიან, რომლებიც 2009 წლის თაობისგან განსხვავებით ნაკლები მოტივაციით გავიდნენ გამოცდაზე, რადგან ამ გამოცდის დაწესება მათი არჩევანი არ ყოფილა და რაც, შესაძლოა, დამატებით თავის ტკივილად აღიქმებოდა? იგივე კითხვები შეგვიძლია დავსვათ ლიტერატურის ტესტის ჩაბარებულთა მიმართაც. 2009 წელს ამ ტესტს, დაახლოებით, 1000 აბიტურიენტი აბარებდა, ხოლო 2010 წელს კი შედეგად მეტი. საიდან ვიცით ის, რომ ამავე რაოდენობას რომ ჩაებარებინა 2009 წელს ლიტერატურა, იმავე შედეგებს არ მივიღებდით, რაც წელს მივიღეთ?

აბიტურიენტების რაოდენობის ზრდა ასევე გვაქვს წელს საბუნებისმეტყველო მეცნიერებებში (100%-ზე მეტი) და საზოგადოებრივი მეცნიერებებში (დაახლოებით, 400%-ით). თუმცა აქ მათემატიკისგან განსხვავებით სამივე საგანში საშუალო ქულების ზრდა გვაქვს, ხოლო ჩაჭრილების რაოდენობის პროცენტული მაჩვენებელი კი მხოლოდ ფიზიკაში უარესდება. თუ აბიტურიენტების რაოდენობის ზრდა მსგავსად მოხდა მათემატიკისა და ბუნებისმეტყველებაში, მაშ რატომ გვაქვს განსხვავებული მიმართულებით ცვლილება? მათემატიკისა და ლიტერატურაში შედეგები გაუარესდა, ხოლო საბუნებისმეტყველო მეცნიერებებში (ბიოლოგია, ქიმია) და საზოგადოებრივი (ისტორია, გეოგრაფია) გაუმჯობესდა. აქ პასუხი ალბათ უნდა ვეძებოთ ტესტის სტრუქტურაში და ტესტის სირთულის გამოცდის შესაძლებლობების გაუმჯობესებაში.

ცვლილება ტესტის სტრუქტურასა და შინაარსში

2009 წელს ყველა ტესტი იყო 100-ქულიანი. 2010 წელს ზოგიერთ ტესტში ქულების რაოდენობა შემცირდა. მათემატიკის ტესტი 100-ქულიანიდან გახდა 55-ქულიანი, საბუნებისმეტყველო მეცნიერებებში შემცირდა 75-მდე, ლიტერატურისა და უნარების ტესტზე – 80-მდე. ამას სამეცნიერო ენაზე ტესტის შკალის შემცირება ჰქვია. რას ნიშნავს ეს ცვლილება სტუდენტებისთვის და რას ნიშნავს ტესტის ჩამბარებლისთვის?

სტუდენტისთვის ტესტის შკალის შემცირება ნიშნავს, რომ ნებისმიერი შეცდომა ან სწორი პასუხი უფრო მეტად ფასობს, ვიდრე შემცირებამდე. უფრო მეტი შკალა, ჩვენს შემთხვევაში, ნაკლებ ტესტურ დავალებასაც გულისხმობს. შესაბამისად სტუდენტს ნაკლებ შანსი აქვს, თუ რომელიმე კითხვაზე პასუხი არ აქვს, სხვა კითხვებზე პასუხის სწორად გაცემით მაქსიმალური კომპენსირება მოახდინოს საკუთარი ცოდნის დაბაკლისი.

ტესტის ჩამბარებლისთვის ტესტის შკალის შემცირება ნიშნავს დეტალების დადგენის შესაძლებლობის შემცირებასაც. ალბათობა, რომ ერთსა და იმავე ქულას ორი აბიტურიენტი მიიღებს, იმატებს. აბიტურიენტების შედეგების მიხედვით მათი დიფერენციაციის შესაძლებლობა იკლებს. ახალგაზრდისთვის დააკვირდით ქვემოთ მოცემულ ორ ფოტოსურათს. პირველ ფოტოსთან შედარებით მეორე, დაახლოებით, იმდენადვეა შემცირებული

ლო, რამდენადაც არის შემცირებული შკალა მათემატიკის ტესტში წელს, შარშანდელ შკალასთან შედარებით. სურათის შემჭიდროვების დროს იცვლება ჩვენთვის ხელმისაწვდომი ინფორმაცია დეტალების შესახებ. ადვილი შესაძენია, რომ პირველ სურათზე თითოეული ბავშვის ინდივიდუალური დეტალი უფრო კარგად აღმჩანდა, ვიდრე მეორეზე. (იხ. სურათი)

დააკვირდით იმას, თუ რა მოხდა მათემატიკის ტესტის შემთხვევაში. ვითარება გართულებულია ორმხრივად. საქმე ისაა, რომ არა მხოლოდ ტესტის შკალა შემცირდა 45%-ით და 100-ქულიანის ნაცვლად 55-ქულიანი გახდა. აქ ტესტის ჩამბარებლების რიცხვი გაიზარდა 64%-ით. ეს რამდენიმე მაგალითი უარყოფით ეფექტს იძლევა შედეგების ადეკვატურად ანალიზის გაუარესებაში. მსგავსი შემთხვევა გვაქვს ლიტერატურაში. ტესტის ჩამბარებლების რიცხვი გაიზარდა 600%-ით, ხოლო შკალა დაბატარავდა 20%-ით, რაც ორმხრივად ამცირებს ტესტის შესაძლებლობებს.

რაც შეეხება საბუნებისმეტყველო მეცნიერებებს, შეიცვალა ტესტის სტრუქტურა და შინაარსიც. 2009 წელს გამოცდა მიმდინარეობდა ორნაწილიანი ტესტით. პირველი ნაწილი (25-ქულიანი) საერთო იყო ყველა საბუნებისმეტყველო საგნის ჩამბარებლისთვის. მეორე (75-ქულიანი) ნაწილი კი საგნობრივ კითხვებს ეხებოდა. 2010 წელს საბუნებისმეტყველო მეცნიერებებში 75-ქულიანი ნაწილი დარჩა მხოლოდ და ზოგად ნაწილში ტესტირება გაუქმდა. შესაძლოა სწორედ ზოგადი ნაწილის გაუქმება იყო სამივე საბუნებისმეტყველო მეცნიერებებში საშუალო ქულების გაუმჯობესების ერთ-ერთი მიზეზი. მეორე მიზეზი შესაძლოა ის იყოს, რომ განსხვავებით ფიზიკის ტესტისგან, ბიოლოგიის ტესტის ჩამბარებლების რაოდენობამ ისეთ ნიშნულს მიაღწია, სადაც საცდელი ტესტის აღმინისტრირება ტესტის სირთულის დასაგვეწინააღმდეგებლად უკეთეს შედეგებს იძლევა.

საზოგადოებრივი მეცნიერებების შემთხვევაში ტესტის ჩამბარებლების რიცხვი 400%-ით გაიზარდა. შკალა ერთიანი, ისტორიისა და გეოგრაფიის, ტესტში 100-ქულიანი იყო 2009 წელს. წელს, ამ საგნებში ცალ-ცალკე გამოცდაზე, ტესტი 80-ქულიანი გახდა. ეს ნიშნავს, რომ რეალურად შკალა თითოეულ საგანში, ისტორიისა და გეოგრაფიაში კი არ შემცირდა, არამედ გაიზარდა. ამას ტესტის სირთულის უკეთესად დადგენისა და დაგეგმვის შესაძლებლობა უნდა მიეცა მისი შემდგენლებისთვის.

დასკვნა

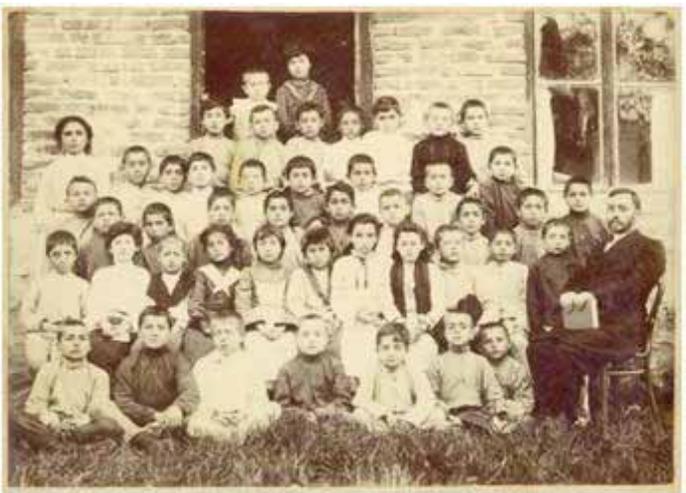
მონაცემების ანალიზით ვაჩვენებთ, რომ სტატისტიკური ანალიზის საფუძველზეც ჩანს, აბიტურიენტების ქულები წელს უფრო მეტ ან იმდენად საგანშია გაუმჯობესებული, ვიდრე გაუარესებული. შესაბამისად, ეს ვერ გამოდგება არგუმენტად აბიტურიენტების მოზაღდების დონის გაუარესების მოსაზრების მხარდასაჭერად.

**აბიტურიენტების რაოდენობის, ტესტის
სტრუქტურისა და შინაარსის მკვეთრი ცვლილება
არჩევით საგნებში კლიან საეჭმოს ხდის იმის
შესაქმებლობას, რომ შარშანდელი და
წლებანდელი შედეგების შედარება
მეთოდოლოგიურად გაბართვად ული იყოს**

აბიტურიენტების რაოდენობის, ტესტის სტრუქტურისა და შინაარსის მკვეთრი ცვლილება არჩევით საგნებში ძალიან საეჭმოს ხდის იმის შესაძლებლობას, რომ შარშანდელი და წლებანდელი შედეგების შედარება მეთოდოლოგიურად გაბართვად ული იყოს. მეთოდოლოგიურად გაუმართლებელია შედარება თვით ერთიანი ეროვნული გამოცდების ტესტის შექმნის თეორიული საფუძვლებიდან გამომდინარე. შესაბამისად, აბიტურიენტების მოზაღდების არა მხოლოდ გაუარესებაზე, არამედ გაუმჯობესებაზე საუბარიც უსაფუძვლოა.

ერთადერთი, რაც ამ კონტექსტში შეიძლება მსჯელობის საგანი იყოს, არის ტესტებში ქულების ცვლილების მიზეზები. ქულებში ცვლილებები კი, როგორც ვნახეთ, დამოკიდებულია ტესტის შექმნის მეთოდოლოგიაზე, მის სტრუქტურაზე, შინაარსზე, ტესტის ჩამბარებლების მოტივაციაზე და ჩასაბარებელი ტესტების რაოდენობაზე.

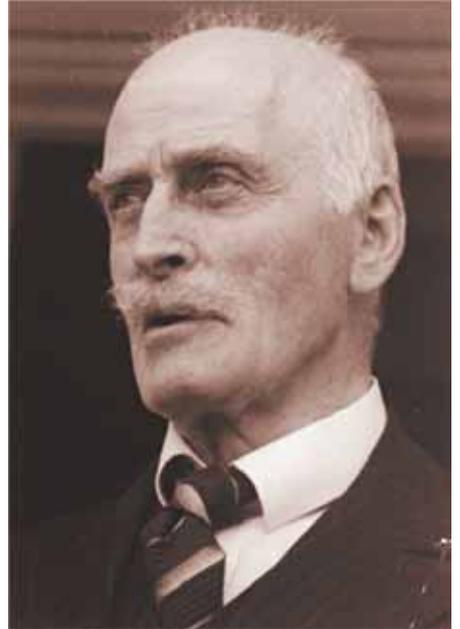
შესაძლოა, ასევე საინტერესო სასაჯელო იყოს, რა განაპირობებს გამოცდების შედეგების იმ ინტერპრეტაციას, რასაც გამოცდების ეროვნული ცენტრის დირექტორი, ქალბატონი მაია მიმინოშვილი გვთავაზობს. სამეცნიერო ლიტერატურაში განათლების პოლიტიკის შესახებ მცადარი მოსაზრებების გავერცელების პრაქტიკა, საგანმანათლებლო მიღწევების სპეციალურად დაკინება ან გაზეიადება საკმაოდ საინტერესოდ არის აღწერილი. ამ საკითხით დაინტერესებული მკვლევარისთვის ამ სტატიაში აღწერილი შემთხვევა, სამწუხაროდ, გამოხატული არ არის, განსაკუთრებით, როდესაც ეს გამოცდების ცენტრის მიერ შეგროვებული მონაცემების წარდგენას ეხება. მთავარი სამწუხარო ელემენტი კი აქ ის არის, რომ სწორედ ასეთი განცხადებები წელ-წელს ამცირებს ნდობას გამოცდების ცენტრის მიმართ. ამან კი, შესაძლოა, განათლების რეფორმის ფლაგმანი ინსტიტუციისგან, წელ-წელს, მისი განხორციელების ერთ-ერთ შემფარებლად აქციოს.

დაბრუნება „ზღაპრულ მხარეში“

„ეს ქვეყანა არც ერთ სხვა ქვეყანას არ ჰგავს, რომელსაც მე ვიყნობ და იმ გრძნობით ვარ შეპყრობილი, რომ მთელი სიყრფილე სიამოვნებით ვიწვინებდი იქ.“

ქრეე პამსუნი

ნახევრი ბიოგრაფიიდან

ნორვეგიელი მწერალი, ნობელის პრემიის ლაურეატი ქრეე პამსუნი (ქედერსენი) დაიბადა ნორვეგიის უიკინგის რაიონის სოფელში – ხუტორ პამსუნდში. ამ სოფლის სახელი შემდგომ ლიტერატურულ ფსევდონიმად აირჩია. ქრეე პამსუნმა წერა ძალიან ადრე დაიწყო. 1877 წელს (მაშინ თერამეტი წლის იყო) გამოდის მისი პირველი ნოველა „უცნაური კაცი“. ნორლანური სიყვარულის ამბავი“, ერთი წლის შემდეგ კი იბეჭდება საკმაოდ დიდი მოცულობის ბალადა „პაემანი“. ორივე ნაწარმოები მონონებით სარგებლობს ხალხში. გახალისებული ქრეე პამსუნი გადამწყვეტს სერიოზულად მოკიდოს ხელი მწერლობას და წერს მოთხრობას „ფრიდა“. მაგანი ვაჭარი გულუხვად აფინანსებს ნიჭიერ ქაბუკს და ფრთხილად უზრუნველყოფს მისი მიმდევარების, რომელიც იმხანად საკანდიდაციოს სულიერი კულტურის ცენტრია. კოპენჰაგენში პამსუნს ბედი არ სწყალობს – რედაქციები „ფრიდას“ ინუბენენ. ჯიბემთხლებული ქაბუკი დიდი გაჭირვებით ბრუნდება ნორვეგიაში და საცხოვრებლად ქრისტიანიაში რჩება. ცდილობს სტატიების წერით გაიტანოს თავი, მაგრამ უკიდურეს სიღარიბეში ჩავარდნილი, სხვა თანამემამულეთა მსგავსად, იძულებულია ემიგრაციაში წავიდეს – 1882 წელს ქრეე პამსუნი ამერიკაში მიემგზავრება.

„ამაზე უფრო მშვენიერი ზღაპარი აღარ ვადასმევებ, ალბათ, არასოდეს. განსაკუთრებით მშვენიერი იყო ვლადიკავკაზიდან მთებზე გადავლით თბილისში ჩასვლამ... ეს სხვა სამყაროა, ადამიანები იქ უფრო ლამაზები არიან, ღვინო უფრო ნიბელია და მთები კიდევ მაღალი. და მე ვფიქრობ, რომ ყაზბეგის სიხლოვეს მთელი წელიწადი უწოვრობს ღმერთი.“

ქრეე პამსუნი

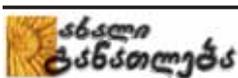
სელოვნების მუხეუმში ფოტოგამოფენა „საქართველო – მითი და რეალობა“ გაიხსნა. გამოფენის ორგანიზატორია საქართველო-გერმანიის საზოგადოება, პარტნიორები – საქართველოს გოეთეს ინსტიტუტი და ეროვნული მუხეუმი. საქართველოს გოეთეს ინსტიტუტის ცნობით, გამოფენაზე ორი ფოტოგრაფის – **ვოლფგანგ კორალისა** და **გურამ ნიბახაშვილის** ნამუშევრები იქნება წარმოდგენილი. ორი ხელოვანის ნამუშევრების გამაერთიანებელი თემა საქართველოა. გამოფენა მიმდინარეობს 1000 წლისთავს ეძღვნება. ამჯერად ლონისძი-

ებში მონაწილეობენ როგორც სხვადასხვა ქვეყნიდან ჩამოსული ფოტოკორაჟული კოლექტივები, ასევე საოპერო მუსიკის წარმომადგენლები. ფესტივალი ყველაზე მნიშვნელოვანი და გამორჩეული ნაწილი თბილისში, ქუთაისსა და ბათუმში აფხაზეთის ლეგენდარული ახალგაზრდული ინტერნაციონალური კაპელის 30 წლის იუბილეს აღნიშნავს იქნება. აღნიშნულთან დაკავშირებით მსოფლიოს 11 ქვეყნიდან – საფრანგეთიდან, პოლონეთიდან, ამერიკიდან, რუსეთიდან, უკრაინიდან, საბერძნეთიდან, კვიპროსიდან, ლატვიიდან,

იტალიიდან და ხორვატიიდან – კაპელის ძველი მონაწილეები ჩამოვლენ. უწმინდესმა და უნეტარესმა, სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქმა ილია მეორემ „ჩვენებურების“ პროექტი, 2004 წლის 18 ოქტომბერს, კონსერვატორიის დიდ საკონცერტო დარბაზში აკურთხა. პროექტის ავტორი და ფესტივალის პრეზიდენტი გიული ალასანიია.

1 ოქტომბერს ხელოვნების ცენტრი „თბილისი“ გაიხსნება. ცენტრი იმუშავებს თანამედროვე ვიზუალური კულტურის განვითარებისა და კონტექსტუალური ხელოვნების მართვით – განხორციელებს თანამედროვე ინოვაციური ნამუშევრების პროფესიული გამოფენებს; სტუდენტთა სწავლება ვიდეო, აუდიო, ფოტოგრაფიისა და ფერწერა/გრაფიკის სახელოსნოებში; თანამედროვე ქართული ხელოვნების კვლევა; იგეგმება სხვადასხვა სახითის საინტერესო ღონისძიებები. ცენტრის საგალერეო სივრცე გაიხსნება გამოფენით „ჯანმრთელობა“.

 <p>მთავარი რედაქტორი: მარიკა ჩიქოვანი</p>	<p>მისამართი: ტბილაშვილის №3 ტელ.: 95-80-23, 890 958023, 855 411668, 855 178027.</p> <p>www.axaliganatleba.ge E-mail: axaliganatleba@gmail.com Skype: axali.ganatleba</p>	<p>რედაქციის რეკვიზიტები: საბარემოქლონის განკმ ბ/კ 220101502, ს/კ 202058735, ა/ა 123631000</p>
	<p>რეგისტრაციის № 2/4-1609, ინფორმაციის ცენტრი: 76096</p> <p>გაზეთი რეგისტრირებულია დიდუბის რაიონის სასამართლოში მიერ.</p> <p>რედაქციით შიშობული ხელნაწერები არ რეგისტრირდება და ავტორებს არ უბრუნდებათ.</p>	